

PROGRAMY A PROJEKTY

ÚRADOV VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
NA ROK 2024 A ĎALŠIE ROKY

28. 3. 2024

© VYPRACOVAL ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA SLOVENSKEJ
REPUBLIKY

Odbor organizačno - dokumentačný

OBSAH

1. Odbor hygieny životného prostredia	3
2. Odbor preventívneho pracovného lekárstva a toxikológie	4
3. Odbor hygieny výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov	13
4. Odbor hygieny detí a mládeže	15
6. Odbor epidemiológie	20
9. Odbor podpory zdravia	27

**Programy a projekty Úradov verejného zdravotníctva
v Slovenskej republike
RÚVZ so sídlom vo Veľkom Krtíši - Oddelenie hygieny životného prostredia a
zdravia**

Odpočet plnenia programov a projektov ÚVZ v SR k 31.12.2023

**1.5. Mapovanie aktuálneho stavu výskytu pesticídnych látok a mikropolutantov
v pitných vodách.**

Odpočet plnenia úlohy – úloha sa plnila v súlade s usmernením k tomuto projektu. RÚVZ realizoval odbery vzoriek vôd z dvoch skupinových vodovodov: vodovod HLF a skup.vodovod Plachtince na odberových miestach Stredné Plachtince – kultúrny dom a Dolná Strehová – základná škola. Spolu boli vykonané 2 odbery. Odobraté vzorky vôd boli vyhovujúce.

**Programy a projekty Úradov verejného zdravotníctva
v Slovenskej republike
RÚVZ so sídlom vo Veľkom Krtíši - Oddelenie preventívneho pracovného
lekárstva a toxikológie**

Odpočet plnenia programov a projektov ÚVZ v SR k 31.12.2023

**2.1. ZNIŽOVANIE MIERY ZDRAVOTNÝCH RIZÍK ZAMESTNANCOV
Z PRACOVNÉHO PROSTREDIA, PRACOVNÝCH PODMIENOK A SPÔSOBU
PRÁCE**

2.1.1. Znižovanie miery zdravotných rizík (rizikové práce)

Odpočet plnenia úlohy:

Prevádzky s rizikovými pracoviskami sledujeme priebežne v rámci štátneho zdravotného dozoru. Zmeny, ktoré nastali, zaznamenávame pravidelne v programe ASTR. V roku 2023 boli k 31.12.2023 v okrese Veľký Krtíš evidované rizikové práce v nasledovných spoločnostiach:

1. eustream a.s. eustream, a.s., Votrubova 11/A, 821 09 Bratislava, prevádzka KS 03 Veľké Zlievce, 991 23 Veľké Zlievce, IČO: 35 910 712: spoločnosť sa zaoberá prepravou zemného plynu. Rizikové práce boli vyhlásené pre 49 zamestnancov (pracovná pozícia „technik“), z toho 1 ženu. Rizikové práce boli vyhlásené v 3. kategórii pre 44 zamestnancov / 1 žena s rizikovým faktorom hluk a v 3. kategórii s rizikovým faktorom hluk, fyzická záťaž a pevný aerosol (vysokopečná troska) pre 5 zamestnancov / 0 žien.
2. IKE spol. s.r.o., Slatinka č. 176, 991 03 Pôtor, IČO: 36 057 185: spoločnosť sa zaoberá výrobou a produkciou reklamy. Rizikové práce boli vyhlásené v 3. kategórii pre 7 zamestnancov / 0 žien (pracovná pozícia „zvárač – zámočník“), s rizikovým faktorom hluk.
3. TECHNOGYM E.E. s.r.o., Mlynské Nivy č. 16, 821 09 Bratislava - Ružinov Bratislava, prevádzka Malý Krtíš, 990 01 Malý Krtíš, IČO: 35 930 209: spoločnosť sa zaoberá výrobou posilňovacích zariadení. Rizikové práce boli vyhlásené pre 103 zamestnancov, z toho 14 žien (pracovná pozícia „všeobecný operátor – brusič“, „všeobecný operátor – pieskovač“ a „lakovač“). Rizikové práce boli vyhlásené v 3. kategórii pre 33 zamestnancov / 0 žien s expozíciou rizikovým faktorom zväčša pevný aerosol, hluk a vibrácie (pracovná pozícia „všeobecný operátor – brusič“). Ďalej boli vyhlásené rizikové práce v 3. kategórii pre 59 zamestnancov / 13 žien s expozíciou rizikovému faktoru záťaž teplotou (pracovná pozícia „všeobecný operátor“). Rizikové práce sú vyhlásené aj pre 9 zamestnancov / 1 žena na pracovnej pozícii „všeobecný operátor – čalúnenie“, s rizikovým faktorom fyzická záťaž – kat. 3 a tiež pre 2 zamestnancov / 0 žien na pracovnej pozícii „všeobecný operátor – čalúnenie“, s rizikovým faktorom hluk, kategória 3.

4. FORVIN s.r.o., Cesta slobody č. 1658, Vinica, 991 28 Vinica, IČO: 35 860 472: spoločnosť sa zaoberá výrobou a montážou plastových okien a dverí. Rizikové práce boli vyhlásené pre 7 pracovníkov / 0 žien s expozíciou rizikového faktoru hluk (pracovná pozícia „pomocný pracovník vo výrobe“) v kategórii 3.
5. DOS SLOVAKIA s.r.o., Veľké Straciny č. 107, 990 01, IČO: 36 040 649: spoločnosť sa zaoberá spracovaním dreva. Rizikové práce v kategórii 3 boli vyhlásené pre 17 zamestnancov / 0 žien, s expozíciou rizikového faktoru hluk (pracovná pozícia „strojník, pomocník“) a pre 1 zamestnanca / 0 žien s expozíciou rizikového faktoru vibrácie (pracovná pozícia „piliar s jednomužnou motorovou pílou“).
6. Slovenský vodohospodársky podnik, štátny podnik, Martinská č. 49, 821 05 Bratislava – mestská časť Ružinov, Povodie Hrona, odštepny závod Banská Bystrica, Partizánska cesta č. 69, 974 98 Banská Bystrica, IČO: 36 022 047: podnik sa zaoberá správou povodia Horného Ipľa. Rizikové práce v kategórii 3 boli vyhlásené v prevádzke spoločnosti Koláre č. 116, 991 09 Veľká Čalomija a úsek vodohospodárskej prevádzky VHP-VS Nenince, pre 1 pracovníka / 0 žien s expozíciou rizikového faktoru vibrácie prenášané na ruky, ďalej pre 2 pracovníkov / 0 žien s expozíciou rizikového faktoru hluk a vibrácie prenášané na celé telo a pre 20 pracovníkov / 0 žien s expozíciou rizikového faktoru vibrácie prenášané na ruky a hluk (pracovná pozícia „vodohospodársky robotník“).
7. MOVINO, spol. s.r.o., Osloboditeľov č. 66, 990 01 Veľký Krtíš, IČO: 31 617 824: spoločnosť sa zaoberá výrobou a predajom vína. Rizikové práce boli vyhlásené pre 2 pracovníkov / 2 ženy s expozíciou rizikového faktoru hluk (pracovná pozícia „robotník vo fľašovni“) v kategórii 3.
8. Drevotrade VK s.r.o., Malé Straciny č. 72, 990 01 Malé Straciny, IČO: 36 625 566: spoločnosť sa zaoberá spracovaním dreva. Rizikové práce boli vyhlásené v kategórii 3 pre 10 zamestnancov / 0 žien s expozíciou rizikového faktoru hluk (pracovná pozícia „pilčik“ a „pomocný pracovník“).
9. Weldline s.r.o., A.H.Škultétyho č. 1218, 990 01 Veľký Krtíš, IČO: 50 320 203: spoločnosť sa zaoberá opracovávaním kovov. Rizikové práce v kategórii 3 boli vyhlásené pre 11 pracovníkov / 0 žien s expozíciou rizikového faktoru hluk (pracovná pozícia „zvárač kovov“ a „strojný zámočník“).
10. PRIMA TIMBER s.r.o., Lučenská č. 847, 990 01 Veľký Krtíš, IČO: 52 424 286: spoločnosť sa zaoberá výrobou paliet a prípravou reziva. Rizikové práce v kategórii 3 boli vyhlásené pre 1 pracovníka / 0 žien s expozíciou rizikového faktoru hluk (pracovná pozícia „pomocný pracovník – zbíjanie paliet“).
11. KACHNIC s.r.o., Pionierska č. 10, 990 01 Veľký Krtíš, IČO: 36 752 169: spoločnosť sa zaoberá výrobou jednoduchých výrobkov z kovu. Rizikové práce v kategórii 3 boli vyhlásené pre 11 pracovníkov / 0 žien s expozíciou rizikového faktoru hluk (pracovná pozícia „pomocný pracovník“, a „operátor CNC strojov“).
12. SKL Group s.r.o., Slatinka č. 481, 991 03 Pôtor, IČO: 51 639 386: spoločnosť sa zaoberá výrobou jednoduchých výrobkov z kovu. Rizikové práce v kategórii 3 boli vyhlásené pre 4 pracovníkov / 1 ženu s expozíciou rizikového faktoru hluk (pracovná pozícia „operátor CNC strojov“).
13. Podtatranská s.r.o., Slavkovská cesta č. 54/1468, 060 01 Kežmarok, prevádzka Hydinárska farma Vinica, Dolina č. 1545, 991 28 Vinica, IČO: 48 171 166: spoločnosť sa zaoberá chovom hydiny. Rizikové práce vo 4 kategórii boli vyhlásené pre 5 pracovníkov / 4 ženy s expozíciou rizikového faktoru chemický faktor - živočíšny pevný aerosol – perie (pracovná pozícia „ošetrovateľ hydiny“).

V roku 2023 vydal RÚVZ so sídlom vo Veľkom Krtíši:

- 1 rozhodnutie o zmene v zaradení pracovných činností do kategórie rizikových prác pre spoločnosť eustream a.s. Bratislava, prevádzka Kompresorová stanica KS 03, 991 23 Veľké Zlievce, IČO: 35 910 712.
- 1 rozhodnutie o zaradení pracovných činností do kategórie rizikových prác pre spoločnosť Podtatranská s.r.o., Kežmarok, prevádzka Hydinárska farma Vinica, Dolina č. 1545, 991 28 Vinica, IČO: 48 171 166. Pracovné činnosti v 4.kategórii boli určené na časovo vymedzené obdobie jedného roka.

Celkový počet pracovníkov, vykonávajúcich rizikové práce v okrese Veľký Krtíš k 31.12.2023, bol **251 pracovníkov, z toho 22 žien**. V 3. kategórii sme evidovali 246 pracovníkov, z toho 18 žien a vo 4. kategórii to bolo 5 pracovníkov, z toho 4 ženy (v spoločnosti Podtatranská s.r.o., Kežmarok). Oproti roku 2022 je to nárast o 5 pracovníkov a to z dôvodu vyhlásenia rizikových prác pre spoločnosť Podtatranská s.r.o., Slavkovská cesta č. 54/1468, 060 01 Kežmarok, prevádzka Hydinárska farma Vinica, Dolina.

Tabuľka č. 1

Počty zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce podľa prevažujúcej činnosti a podľa kategórie rizikového faktora (1. stupeň prevažujúcej činnosti)

Kód	Prevažujúca činnosť (1. stupeň)	Počet exponovaných zamestnancov					
		3. kategória		4. kategória		Spolu	
		celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
A	Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	20	2	5	4	25	6
C	Priemyselná výroba	154	15	0	0	154	15
D	Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	49	1	0	0	49	1
E	Dodávka vody, čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov	23	0	0	0	23	0
	SPOLU	246	18	5	4	251	22

Tabuľka č. 2

Počty zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce podľa prevažujúcej činnosti a podľa kategórie rizikového faktora (2. stupeň prevažujúcej činnosti)

Kód	Prevažujúca činnosť (2. stupeň)	Počet exponovaných zamestnancov		
		3. kategória	4. kategória	spolu

		celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
1	Pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby s tým súvisiace	2	2	5	4	7	6
2	Lesníctvo a ťažba dreva	18	0	0	0	18	0
16	Spracovanie dreva a výrobkov z dreva a korku okrem nábytku, výroba predmetov zo slamy a prúteného materiálu	11	0	0	0	11	0
22	Výroba výrobkov z gumy a plastu	7	0	0	0	7	0
24	Výroba a spracovanie kovov	26	1	0	0	26	1
28	Výroba strojov a zariadení i.n.	103	14	0	0	103	14
32	Iná výroba	7	0	0	0	7	0
35	Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	49	1	0	0	49	1
37	Čistenie a odvod odpadových vôd	23	0	0	0	23	0
	SPOLU	246	18	5	4	251	22

Tabuľka č. 3

Počty zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce podľa druhu a kategórie rizikového faktora (1. stupeň triedenia podľa rizikového faktora)

Rizikový faktor (1. stupeň)	Počet exponovaných zamestnancov					
	3. kategória		4. kategória		spolu	
	celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
Fyzická záťaž	14	1	0	0	14	1
Hluk	176	4	0	0	176	4
Chemické látky a zmesi	38	0	5	4	43	4
Vibrácie	57	0	0	0	57	0
Záťaž teplom a chladom	59	13	0	0	59	13

Pri kontrole prevádzok s vyhlásenými rizikovými prácami sa väčšinou nestretávame s nedostatkami v oblasti ochrany zdravia pracovníkov a uplatňovania nových legislatívnych úprav. Podieľajú sa na tom pracovné zdravotné služby, ktoré u zamestnávateľov s rizikovými pracoviskami sledujú trend vývoja

podnikov a včas reagujú na zmenu situácie výrobných podmienok. Všetky organizácie, v ktorých sú určené rizikové práce, majú uzatvorenú zmluvu s PZS. Jedná sa o zmluvy so spoločnosťami PZS ANIMA s.r.o. Zvolen, PZS Lučenec s.r.o., ProCare a.s. Bratislava, PZS s.r.o. Banská Bystrica, Pracovná zdravotná služba s.r.o. Poprad – Matejovce, PYROBOSS s.r.o. Banská Bystrica a BE-SOFT a.s. Košice. Zamestnávateľom neboli uložené žiadne sankcie za neplnenie povinností v oblasti ochrany zdravia zamestnancov.

2.1.2. Znižovanie zdravotných rizík z látok a zmesí klasifikovaných ako toxické

Odpočet plnenia úlohy:

V roku 2023 nebolo vydané ani jedno rozhodnutie, ktorým by bolo schválené skladovanie a manipulácia s veľmi toxickými látkami a zmesami na pracovisku vrátane ich použitia pri dezinfekcii, regulácii živočíšnych škodcov a na ochranu rastlín.

Na pracoviskách u rôznych subjektov sa pri používaní toxických a veľmi toxických chemických látok a zmesí zameriavame predovšetkým na skladovanie, spôsob vedenia evidencie, spôsob manipulácie, odbornú spôsobilosť, na manipuláciu s nimi, zabezpečenie preventívnej zdravotnej starostlivosti, zabezpečenie OOPP pre zamestnancov, vybavenie pracovísk lekárničkami prvej pomoci, likvidáciu prázdnych obalov a nespotrebovaných zvyškov atď.

V súvislosti s používaním prípravkov na chemickú ochranu rastlín zistujeme, že najčastejšie sa aplikujú prípravky, ktoré nie sú zaradené medzi toxické látky a zmesi. Skladovanie prípravkov na ochranu rastlín je v súčasnej dobe obmedzené, nakoľko sa prípravky na ochranu rastlín nenakupujú do zásoby, ale objednáva sa len potrebné množstvo. Likvidácia nepoužitých obalov a prípravkov sa zabezpečuje na základe zmlúv cez oprávnené organizácie. Osobitná pozornosť sa venuje zamestnancom pri aplikácii prípravkov na ochranu rastlín, skladovým priestorom v poľnohospodárskych subjektoch či v maloobchodných predajniach. Menšie poľnohospodárske družstvá, ako aj súkromne hospodáriaci roľníci, ktorých je však každým rokom menej, zabezpečujú výkon chemickej ochrany rastlín dodávateľským spôsobom. Zamestnanci týchto spoločností majú odbornú spôsobilosť a sú pravidelne školení. V roku 2023 vykonali pracovníci PPL RÚVZ Veľký Krtíš 1 konzultáciu k problematike prípravkov na ochranu rastlín.

Čo sa týka vykonania skúšok odbornej spôsobilosti na prácu s veľmi toxickými látkami a zmesami a toxickými látkami a zmesami, zamestnanci oddelenia i naďalej poskytujú záujemcom potrebné informácie (celkovo boli v roku 2023 poskytnuté 2 konzultácie). Odbornú spôsobilosť zamestnancov pre prácu s veľmi toxickými látkami a zmesami a toxickými látkami a zmesami, zabezpečuje RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici.

V priebehu roka 2023 neboli v okrese Veľký Krtíš hlásené žiadne mimoriadne situácie a havárie.

V okrese Veľký Krtíš vykonávali v roku 2023 činnosť DDD iba spoločnosti, ktoré majú sídlo mimo okresu Veľký Krtíš, s výnimkou spoločnosti Ľubomír Šúth – LITERA – deratizácia Veľký Krtíš.

Ohlasovaciu povinnosť si plnili v zmysle Zákona NR SR č. 355/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov. Celkovo bolo prijatých 40 hlásení.

2.1.3. Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu a z látok poškodzujúcich reprodukciu a narúšajúcich endokrinný systém

Odpočet plnenia úlohy:

Výkon štátneho zdravotného dozoru v tejto oblasti je zameraný na sledovanie plnenia povinností zamestnávateľov, podľa Nariadenia vlády SR č. 356/2006 Z.z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom, v platnom znení. V okrese Veľký Krtíš evidujeme 1 pracovisko s výskytom týchto látok – t.j. onkologickú ambulanciu Oncomedical s.r.o. Veľký Krtíš s 2 pracovníčkami (lekárka a zdravotná sestra), ktoré sú exponované chemickým karcinogénom – cytostatikám. Cytostatiká sa podávajú ambulantne, infúznou formou. Výkon ŠZD v zdravotníckych zariadeniach, teda aj v uvedenej ambulancii, vykonáva na RÚVZ Veľký Krtíš Oddelenie hygieny životného prostredia a zdravia (OHŽPaZ).

Prachu z tvrdého dreva sú exponovaní zamestnanci v drevospracujúcich prevádzkach LAVENIRE s.r.o., Dolné Plachtince, DOS Slovakia s.r.o. Veľké Straciny, DREVOTRADE VK s.r.o. Malé Straciny, Prima Timber Veľký Krtíša MEDEA TEAM s.r.o. Bratislava – prevádzka Veľký Krtíš (únosná miera rizika – 2.kategória prác).

Čo sa týka kontroly plnenia povinností, vyplývajúcich z Nariadenia vlády SR č. 253/2006 Z.z. o požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou azbestu pri práci v platnom znení, RÚVZ so sídlom vo Veľkom Krtíši evidoval k 31.12.2023 celkom 29 takýchto žiadostí (všetko v exteriéri, z toho 27x odstraňovanie strešnej krytiny + 2x odstraňovanie nelegálnej skládky). Jednalo sa o:

1. Demontáž azbesto-cementovej krytiny z hospodárskej budovy v obci Suché Brezovo. Žiadosť podala spoločnosť MARTBEST s.r.o. Poprad.
2. Demontáž azbestovej strešnej krytiny z rodinného domu v obci Vinica. Žiadosť podala spoločnosť AZBESTGROUP s.r.o. Bratislava.
3. Demontáž azbestovej strešnej krytiny zo skladu umelých hnojív v obci Sklabiná. Žiadosť podala spoločnosť MQM stavebno-obchodná spoločnosť s.r.o. Detva.
4. Demontáž azbestovej krytiny zo strechy haly v meste Veľký Krtíš. Žiadosť podala spoločnosť Montes Company s.r.o. Lisková.
5. Demontáž azbestovej strešnej krytiny z rodinného domu v obci Veľká Ves nad Ipľom. Žiadosť podal Arpád Bazsó Slatinka.
6. Demontáž azbestovej strešnej krytiny z rodinného domu v obci Kleňany. Žiadosť podal Arpád Bazsó Slatinka.
7. Demontáž azbestovej krytiny z rodinného domu v obci Čebovce. Žiadosť podala spoločnosť GREENLIKVID s.r.o. Folkušová.

8. Demontáž azbestovej strešnej krytiny z rodinného domu v obci Dolná Strehová. Žiadosť podala spoločnosť ASTANA s.r.o. Poprad.
9. Demontáž azbestovej strešnej krytiny z rodinného domu v obci Kleňany. Žiadosť podala spoločnosť Montes Company s.r.o. Lisková.
10. Demontáž azbestovej strešnej krytiny z rodinného domu vo Veľkom Krtíši. Žiadosť podala spoločnosť MQM stavebno-obchodná spoločnosť s.r.o. Detva.
11. Demontáž azbestovej strešnej krytiny z rodinného domu v obci Hrušov. Žiadosť podala spoločnosť DREVOKOV s.r.o. Krupina.
12. Demontáž azbestovej strešnej krytiny z rodinného domu v obci Slovenské Kľačany. Žiadosť podala spoločnosť PROFI DEMONT s.r.o. Detva Skliarovo.
13. Demontáž azbestovej strešnej krytiny z rodinného domu v obci Kiarov. Žiadosť podala spoločnosť AZBESTGROUP s.r.o. Bratislava.
14. Demontáž azbestovej krytiny z rodinného domu v obci Veľká Ves nad Ipľom. Žiadosť podala spoločnosť GREENLIKVID s.r.o. Folkušová.
15. Demontáž azbestovej krytiny z rodinného domu v obci Obeckov. Žiadosť podala spoločnosť GREENLIKVID s.r.o. Folkušová.
16. Demontáž azbestovej krytiny z rodinného domu v obci Stredné Plachtince. Žiadosť podala spoločnosť INŠTALTECH s.r.o. Žiar nad Hronom.
17. Demontáž azbestovej strešnej krytiny z rodinného domu v obci Vinica. Žiadosť podal Arpád Bazsó Slatinka.
18. Demontáž azbestovej strešnej krytiny z rodinného domu v obci Hrušov. Žiadosť podala spoločnosť DREVOKOV s.r.o. Krupina.
19. Demontáž azbestovej strešnej krytiny zo zvoničky v obci Želovce. Žiadosť podala spoločnosť AZBESTGROUP s.r.o. Bratislava.
20. Demontáž azbestovej strešnej krytiny z rodinného domu vo Veľkom Krtíši. Žiadosť podala spoločnosť DREVOKOV s.r.o. Krupina.
21. Demontáž azbestovej strešnej krytiny z rodinného domu v obci Kleňany. Žiadosť podala spoločnosť DREVOKOV s.r.o. Krupina.
22. Demontáž azbestovej strešnej krytiny z rodinného domu v obci Vinica. Žiadosť podala spoločnosť AZBESTGROUP s.r.o. Bratislava.
23. Demontáž azbestovej strešnej krytiny z rodinného domu v obci Dolinka. Žiadosť podala spoločnosť MARTBEST s.r.o. Poprad.
24. Demontáž azbestovej strešnej krytiny z budovy v areáli DSS Čeláre – Kirť. Žiadosť podala spoločnosť RONAR s.r.o. Košice.
25. Demontáž azbestovej strešnej krytiny zo zvoničky v obci Želovce. Žiadosť podal Arpád Bazsó Slatinka.
26. Odstránenie nelegálnej skládky v obci Dolné Plachtince – lokalita Tabla. Žiadosť podala spoločnosť DILMUN SYSTEM s.r.o. Bratislava.
27. Odstránenie nelegálnej skládky v obci Želovce – lokalita Trstie. Žiadosť podala spoločnosť DILMUN SYSTEM s.r.o. Bratislava.
28. Demontáž azbestovej strešnej krytiny z rodinného domu v meste Modrý Kameň. Žiadosť podala spoločnosť DREVOKOV s.r.o. Krupina.
29. Demontáž azbestovej strešnej krytiny z rodinného domu v meste Modrý Kameň. Žiadosť podala spoločnosť MQM stavebno-obchodná spoločnosť s.r.o. Detva.

Práce na odstraňovaní azbestu a materiálov obsahujúcich azbest vykonávajú iba firmy, ktoré vlastní oprávnenie na odstraňovanie azbestocementových materiálov. Výkon práce je pod odborným dohľadom a vždy sú zabezpečené komplexné opatrenia na ochranu zdravia. Návrhy likvidácie AZC materiálu vyhovovali podmienkam, ktoré sú určené NV SR č. 253/2006 Z.z. o požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou azbestu pri práci a boli v súlade so zákonom č.

355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov.

Zamestnancom aj zamestnávateľom naďalej priebežne poskytujeme poradenské služby a konzultácie v oblasti uvedomenia si rizík, vyplývajúcich z expozície zamestnancov a obyvateľstva karcinogénnym a mutagénnym faktorom, vrátane azbestu, ako aj z expozície látkam poškodzujúcim reprodukciu a látkam, narúšajúcim endokrinný systém. K 31.12.2023 boli poskytnuté pracovníkmi odd. PPL Veľký Krtíš 2 takéto konzultácie.

2.2. INTERVENCIE NA PODPORU ZDRAVIA PRI PRÁCI

2.2.1. Zdravé pracoviská

Odpočet plnenia úlohy:

OPPL na RÚVZ Veľký Krtíš sa snaží napomáhať zlepšovaniu zdravotného stavu zamestnancov predovšetkým cieleným poradenstvom pre zamestnávateľov a zamestnancov v oblasti ochrany a podpory zdravia pri práci, ako aj spoluprácou s pracovnými zdravotnými službami. Nakoľko vedúca OPPL pracuje na polovičný úväzok aj v Poradni zdravia, prostredníctvom jej aktivít sú propagované u zamestnávateľov intervenčné programy, ktorých cieľom je informovať zamestnávateľov o vplyve pracovného prostredia, životného štýlu, zdraviu škodlivých faktorov práce a ich vzájomnej kombinácii na zdravie zamestnancov. V poslednom období zamestnávatelia kladú väčší dôraz na zlepšenie podmienok práce, ako aj pracovného prostredia. Nevhodné pracovné podmienky prevažujú viac – menej iba v tých prevádzkach, ktoré začali svoju činnosť v neúčelových priestoroch. Pracovné prostredie je zväčša vyhovujúce v prevádzkach, ktoré sú vybudované podľa schválenej projektovej dokumentácie. Spracovanie dokumentácie projektanti často konzultujú aj s pracovníkmi OPPL a to ešte vo fáze prípravy. K 31.12.2023 boli k uvedenej tematike (t.j. podpora zdravia pri práci) vykonané 3 konzultácie (z toho 1 u SZČO), počas ktorých bolo záujemcom poskytované odborné poradenstvo.

V oblasti podpory zdravia pri práci OPPL úzko spolupracuje s Poradňou zdravia pri RÚVZ Veľký Krtíš. Poradňa zdravia vykonáva v rámci svojej činnosti aj aktivity, zamerané na kombinovaný vplyv zdraviu škodlivých faktorov práce, pracovného prostredia a životného štýlu. Osobitná pozornosť je venovaná poradenstvu pre malé a stredné podniky a samostatne zárobkovo činné osoby (SZČO).

V roku 2023 boli vykonané 4 výjazdové aktivity, zamerané na vyšetrenie krvi v rámci prevencie kardiovaskulárnych ochorení u zamestnávateľov:

- TECHNOGYM E.E. s.r.o. Malý Krtíš (vyšetrených bolo 31 klientov),
- Sociálna poisťovňa Veľký Krtíš (vyšetrených 12 klientov),
- Cukrárska výroba ADANO Veľký Krtíš (vyšetrených 7 klientov),
- FYSAM Veľký Krtíš – Bezpečný podnik (vyšetrených bolo 19 klientov).

Všetkým záujemcom boli vyšetrené hodnoty celkového cholesterolu, glykémie, HDL a LDL cholesterolu, zmeraný bol krvný tlak, pulz, percento telesného tuku, výška a hmotnosť. Vykonané bolo individuálne poradenstvo pre klientov podľa zistených výsledkov vyšetrení. Zároveň bolo všetkým

vyšetreným pracovníkom poskytnuté aj poradenstvo, týkajúce sa ochrany zdravia pri práci v závislosti od prítomnosti faktorov práce a pracovného prostredia na pracovisku, ako aj zdravotno-výchovné materiály k danej problematike.

OPZaVkZ v spolupráci s OPPL pravidelne vykonávajú pre zamestnávateľov aj rôzne poradenské aktivity v závislosti do aktuálnej epidemiologickej situácie a to buď osobne alebo elektronicky (napr. informačné panely v priestoroch RÚVZ Veľký Krtíš, telefonické alebo osobné konzultácie, poskytovanie zdravotno-výchovných informačných materiálov v listinnej podobe alebo e-mailom, na www stránke úradu, sociálnych sieťach atď.).

2.2.2. Európska informačná kampaň Európskej agentúry pre BOZP (OSHA Bilbao) zameraná na prevenciu zdravotných a bezpečnostných rizík pri práci

Odpčet plnenia úlohy:

V roku 2023 bol RÚVZ Veľký Krtíš zapojený aj do výkonu spoločných previerok orgánov inšpekcie práce a verejného zdravotníctva v Banskobystrickom kraji. Spoločné previerky boli vykonané v spoločnosti VermiVital s.r.o., Cirovská č. 370, 991 06 Záhorce, IČO: 47 562 463. Predmetom činnosti spoločnosti VermiVital s.r.o. Záhorce je predaj hnojív a administratívna činnosť (poradenstvo). Kontrola bola zo strany RÚVZ Veľký Krtíš zameraná na plnenie požiadaviek zákona NR SR č. 355/2007 Z. z., so zameraním na povinnosti zamestnávateľa pri ochrane zdravia pri práci (§30 zákona) a požiadavky nariadenia vlády SR č. 391/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko. Pri výkone štátneho zdravotného dozoru neboli zistené žiadne nedostatky.

V roku 2023 sme vykonali tiež 1 kontrolu v spoločnosti FYSAM Auto Decorative Slovakia s.r.o., Osloboditeľov č. 1116/45, 990 01 Veľký Krtíš, ktorá je od roku 2020 zapojená do programu „Bezpečný podnik“. Pri výkone ŠZD neboli zistené žiadne nedostatky.

Pracovníci OPPL RÚVZ Veľký Krtíš v rámci Svetového dňa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (28.04.) pripravili:

- pre širokú verejnosť v priestoroch RÚVZ Veľký Krtíš informačný panel k danej problematike. Jeho cieľom bolo zamerať pozornosť verejnosti na význam bezpečnosti a ochrany zdravia a prevenciu, ktorá je základným predpokladom pri znižovaní počtu úrazov a chorôb spôsobených pri výkone povolania.

Oddelenie hygieny výživy bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov

Odpočet plnenia programov a projektov za rok 2023

3.1. Monitoring príjmu kuchynskej soli

Cieľom projektu je presadzovanie znižovania príjmu soli vo výžive a v potravinách ako ovplyvniteľného rizikového faktoru kardiovaskulárnych ochorení. Do prvej etapy projektu sme sa zapojili už koncom roka 2022. Pod koordináciou krajských odborníkov v HV a zaslanej metodiky sme odobrali 5 vzoriek hotových pokrmov zo zariadenia verejného stravovania. Obsah soli v pokrmoch bol vyhodnotený podľa výnosu Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. S08975-OL-2014, ktorým sa ustanovujú požiadavky na jedlú soľ v potravinách. Zistené hodnoty v piatich vyšetrovaných vzorkách hotových pokrmov vyhovovali požiadavkám výnosu a určený limit 13 000 mg/kg soli v hotových pokrmoch nebol prekročený. O laboratórnych výsledkoch množstva pridanej jedlej soli vo vzorkách obedového menu sme informovali prevádzkovateľov ZSS. Výsledky spracované v tabuľkovej forme Excel boli zaslané na RÚVZ so sídlom v Trenčíne v januári 2023.

3.2 . Monitoring bezpečnosti PET fliaš z recyklovaných plastov

Cieľom projektu je kontrola bezpečnosti vstupných surovín (regranulátov) a finálnych výrobkov PET fliaš vyrábaných v SR, na výrobu ktorých bol použitý recyklovaný vstupný materiál z hľadiska možnej migrácie látok (monoméry, degradačné, reakčné produkty a nečistoty) a tým zabezpečenie ochrany zdravia ľudí.

- na tejto úlohe sa náš úrad nepodieľal.

3.3 SLEDOVANIE VÝŽIVOVÉHO STAVU KLIENTOV V ZARIADENIACH SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Cieľom projektu je kontrola dodržiavania zásad zdravej výživy v zariadeniach sociálnych služieb za účelom zabezpečenia ozdravenia výživy klientov v zariadeniach sociálnych služieb, ako sú domovy sociálnej starostlivosti, vrátane domovov dôchodcov, domovov špeciálnej starostlivosti (charitné, hospice a pod.), ktoré nepatria medzi zdravotnícke zariadenia.

Odber vzoriek pokrmov, ich následná analýza v laboratóriách RÚVZ Banská Bystrica, kontrola zostavy jedál z jedálnych lístkov v programe Alimenta, či spĺňajú priemerné hodnoty obsahu energie, bielkovín, tukov a sacharidov podľa odporúčaných výživových dávok (OVD) a porovnanie s výsledkami laboratórnych analýz bol uskutočnený v 5 zariadeniach sociálnych služieb, ktoré sa nachádzajú v okrese Veľký Krtíš. Získané výsledky boli spracované v požadovaných excelových tabuľkách a záverečná správa bola zaslaná na UVZSR.

3.4.MONITORING PRÍTOMNOSTI ALERGÉNOV V HOTOVÝCH POKRMOCH PRIPRAVOVANÝCH V ZARIADENIACH SPOLOČNÉHO STRAVOVANIA A V POTRAVINÁCH URČENÝCH PRE DOJČATÁ A MALÉ DETI

Cieľ

Kontrola správnosti označenia potravín s ohľadom na výskyt alergénov pochádzajúcich zo zložiek potravín alebo v rámci procesu výroby a krížovej kontaminácie.

- na tejto úlohe sa náš úrad na základe usmernenia krajskej odborníčky v roku 2023 nepodieľal

**Programy a projekty Úradov verejného zdravotníctva
v Slovenskej republike
RÚVZ so sídlom vo Veľkom Krtíši - Oddelenie hygieny detí a mládeže**

Odpočet plnenia programov a projektov ÚVZ v SR k 31.12.2023

V kalendárnom roku 2023 pre Odbor hygieny detí a mládeže v rámci plnenia Programov a projektov Úradov verejného zdravotníctva v Slovenskej republike boli určené nasledovné úlohy:

Úloha č. 4.1. - Aktivity prevencie detskej obezity v kontexte plnenia Národného akčného plánu prevencie obezity na roky 2015 - 2025 (NAPPO)

Cieľom aktivít je komplexným výkonom štátneho zdravotného dozoru, realizáciou výchovných aktivít v oblasti edukácie matiek cestou materských centier a detí a mládeže cestou zariadení pre deti a mládež prispieť k zníženiu výskytu detskej obezity.

V súvislosti s epidemickým nárastom prevalencie obezity v celosvetovom meradle vláda Slovenskej republiky schválila Národný akčný plán v prevencii obezity na roky 2015 – 2025, ktorého súčasťou sú úlohy a aktivity, zamerané na zníženie výskytu obezity detskej a dorastovej populácie. Zlé stravovacie návyky a nízka fyzická inaktivita predstavujú významné faktory obezity u dospelých, rovnako ako aj u detí a mladých ľudí. Uvedené faktory vedú k nadhmotnosti a obezite a v dôsledku toho sa môžu uplatniť nezávislé rizikové faktory chronických neprenosných ochorení.

Súčasťou projektu je aj získavanie údajov o antropometrických charakteristikách detí vybraných vekových skupín v súvislosti so stúpajúcim trendom výskytu obezity prostredníctvom projektu COSI. V roku 2019 sa zrealizovala druhá etapa tohto projektu v nadväznosti na predchádzajúcu etapu, realizovanú v roku 2015.

Riešiteľským pracoviskom tejto úlohy sú všetky RÚVZ v SR.

Etapy riešenia:

Každoročne od roku 2015 do roku 2025 realizovať priority a) b) a c). Každé tri roky realizovať aktivity v rámci priority d).

Odpočet plnenia úlohy:

a) Podpora zdravého štartu do života

V kalendárnom roku 2023 neboli organizované aktivity tohto typu z dôvodu, že rodinné centrá v okrese Veľký Krtíš nie sú prevádzkované - bola zrušená ich činnosť.

b) Podpora zdravšieho prostredia na školách

V priebehu kalendárneho roka 2023 v školských bufetoch boli vykonané 4 kontroly zamerané na predávaný sortiment. Na 3 základných školách a na Gymnáziu A. H. Škultétyho v okrese Veľký Krtíš boli v kalendárnom roku 2023 prevádzkované 4 školské bufety. V školských jedálňach boli vykonané kontroly jedálnych lístkov a dodacích listov používaného sortimentu potravín s cieľom zistiť, aké je percentuálne zastúpenie ponúkaných zdravých druhov potravín a potravín s množstvom prebytočnej energie, resp. potravín s vysokým obsahom soli, ktoré nezabezpečujú zdravý vývoj dieťaťa a prispievajú k riziku vzniku nadhmotnosti až obezity. Kontroly boli zamerané aj na dodržanie požiadaviek, ustanovených v novej vyhláske MZ SR, v § 7 ods. 3 č. 75/2023 Z.z. o podrobnostiach o požiadavkách na zariadenia pre deti a mládež.

V materských školách a v niektorých základných školách desiate sú podávané prostredníctvom školskej kuchyne. Pracovníčky oddelenia HDM tento spôsob prípravy a podávania doplnkovej stravy preferujú a podporujú pri výkone ŠZD. V 2 základných školách a v 2 stredných školách sú

prevádzkované bagetové automaty. Zistenia z kontrol v školských bufetoch a automatoch sú uvedené v úlohe č. 4.2..

Edukačné aktivity v oblasti zdravého stravovania a zdravej výživy detí zabezpečujú a vykonávajú pracovníčky Oddelenia Poradne zdravia a Výchovy k zdraviu.

Pri výkone štátneho zdravotného dozoru v školských stravovacích zariadeniach podporujeme zavedenie školského mliečneho programu a programu školské ovocie.

Pri výkone štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly potravín v 38 zariadeniach školského stravovania a na 2 zotavovacích podujatiach odborné pracovníčky oddelenia hygieny detí a mládeže sa zameriavali na zisťovanie pôvodu potravín, kontrolu hygienických podmienok prípravy a podávania stravy, zostavenie jedálnych lístkov, počet stravujúcich sa detí a mládeže, kontroly pestrosti stravy, realizáciu pitného režimu detí, zapojenie do školského mliečneho programu a programu školské ovocie, podporu poskytovania desiat vyrábaných a podávaných zo školskej kuchyne. Snažíme sa obmedziť prístup k občerstveniu a ďalším doplnkovým možnostiam menej zdravých potravín v priestoroch školy. Počet kontrol ŠZD v zariadeniach školského stravovania v roku 2023 bol 25. ÚKP v zariadeniach školského stravovania bola vykonaná v počte 45. ÚKP bola vykonaná aj v zmysle nariadenia ÚVZ SR na cielenú kontrolu múky a mäsa z Ukrajiny. Odber stravy na mikrobiologický rozbor bol vykonaný v 2 zariadeniach školského stravovania, počet odobratých vzoriek na mikrobiologický rozbor bol 5 vzoriek. Diétne stravovanie v školských stravovacích zariadeniach v okrese Veľký Krtíš nie je zabezpečené. Posudzovanie energetickej a biologickej hodnoty stravy sa vykonáva v rámci realizovaných projektov ÚVZ v SR.

c) Poskytovať nutričné vzdelávanie odborným zamestnancom školského stravovania v rámci projektov profesijných združení

V kalendárnom roku 2023 pracovníčky oddelenia HDM na poradu pracovníkov školského stravovania organizovanej Okresným úradom Banská Bystrica, odborom školstva neboli pozvané. Vzdelávanie pracovníkov zariadení školského stravovania vykonávame počas výkonu ŠZD, resp. osobnými alebo telefonickými konzultáciami.

d) Podpora pohybových aktivít

V rámci úloh vyplývajúcich z PaP ÚVZ SR v kalendárnom roku 2023 úlohy na podporu pohybových aktivít neboli realizované. V rámci výkonu ŠZD na základných a stredných školách vykonávame aj monitoring telovýchovných podmienok žiakov základných a stredných škôl, vrátane vonkajších telovýchovných plôch z hľadiska dodržania požiadaviek príslušnej legislatívy.

Projekt COSI

Projekt COSI je súčasťou "Národného akčného plánu v prevencii obezity na roky 2015 - 2025". Zodpovedným riešiteľom projektu je Národný ústav detských chorôb v Bratislave. V roku 2022 bol realizovaný zber dát v rámci 6. kola projektu COSI. Uvedený projekt prebiehal vo viacerých európskych krajinách. Jednalo sa o anonymizovaný zber dát so súhlasom rodiča/ zákonného zástupcu dieťaťa v súlade s GDPR. Reprezentatívny súbor (štatisticky vybrané mestské aj vidiecke školy) zahŕňal deti vo veku 7-7,99 roka a 8-8,99 roka, cca 3000-3500 detí v každej vekovej kategórii z celého Slovenska. Pre RÚVZ Veľký Krtíš bol optimálny počet detí, ktoré by sa mali zmerať v okrese 25 detí pre obe vekové skupiny, každú osobitne.

Odpočet plnenia úlohy:

V súvislosti s projektom COSI v kalendárnom roku 2023 neboli požadované ďalšie aktivity a úlohy.

Úloha č. 4.2. – Predaj doplnkových jedál v školských bufetoch a automatoch

Cieľom projektu je regulovať predaj doplnkových jedál vrátane nápojov ponúkaných v bufetoch a automatoch na základných a stredných školách, so zameraním aj na výrobky a nápoje, ktorých predaj má byť zakázaný. Ide najmä o zákaz predaja potravín a výrobkov s obsahom alkoholu, kofeínu, chinínu

a energetických nápojov. Podľa zákona sa majú v bufetoch a automatoch umiestnených v školách a školských zariadeniach predávať najmä zdravé jedlá a zdravé nápoje, ako sú ovocie a zelenina v čerstvom stave, celozrnné výrobky a cereálne výrobky, mlieko a mliečne výrobky so zníženým obsahom tukov a nápoje bez konzervačných prípravkov, pridaného cukru a umelých sladidiel. Rozsah predaja zdravých doplnkových jedál má tvoriť najmenej 2/3 z celkového sortimentu ponuky bufetu a automatu.

Riešiteľským pracoviskom tejto úlohy sú všetky RÚVZ v SR.

Etapy riešenia:

Priebežne celoročne kontrolovať predaj doplnkových jedál v školských bufetoch a automatoch v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru.

Odpočít plnenia úlohy:

Na 3 základných školách a na Gymnáziu A. H. Škultétyho v okrese Veľký Krtíš boli v kalendárnom roku 2023 prevádzkované 4 školské bufety. Ich prevádzkovateľmi sú fyzické osoby - podnikatelia, resp. právnická osoba, v jednom prípade školský bufet prevádzkuje základná škola. Na 2 základných školách a 3 stredných školách bolo prevádzkovaných 8 automatov (4 automaty na bagety a 4 nápojové automaty). Ich prevádzkovateľmi sú právnické osoby.

V priebehu kalendárneho roka 2023 v rámci štátneho zdravotného dozoru boli vykonané 4 kontroly v školských bufetoch, ktoré boli zamerané na predaj sortimentu výrobkov v školských bufetoch (vyhláška MZ SR č. 75/2023 Z.z. o podrobnostiach o požiadavkách na zariadenia pre deti a mládež) a na dodržiavanie legislatívnych predpisov pri príprave a predaji lahôdkarských výrobkov. Sortiment v automatoch bol kontrolovaný za prítomnosti riaditeľov ZŠ a SŠ bez vyhotovenia zápisníc, nakoľko prevádzkovateľmi automatov sú právnické osoby, ktoré neboli prítomné pri vykonávaných kontrolách. Pri uvedených kontrolách bolo zistené, že v niektorých školských bufetoch a automatoch boli predávané aj nealkoholické nápoje s pridaným cukrom nad 5 g/100 ml. Prevádzkovatelia školských bufetov boli pri kontrolách upozornení na nadobudnutie účinnosti vyhlášky MZ SR č. 75/2023 Z.z. o podrobnostiach o požiadavkách na zariadenia pre deti a mládež, v ktorej sú ustanovené požiadavky na doplnkové stravovanie prostredníctvom školských bufetov a automatov. V školských bufetoch, kde boli nájdené takéto nápoje, boli tieto nápoje dopredané a následne boli vynechané z ponuky. V jednom školskom bufete bolo zistené, že na mieste sa pripravuje nápoj z práškového nápoja Bulharskej výroby, ktorý obsahuje umelé sladidlá (acesulfam K, sukralózu a glykozidy steviolu). Predaj predmetného nápoja v školskom bufete bol konzultovaný s OHDM ÚVZ SR vzhľadom na obsah umelých sladidiel, ktoré však vyhláška MZ SR č. 75/2023 Z.z. nezakazuje. Prevádzkovateľovi školského bufetu, základnej škole bolo odporučené predaj tohto nápoja vynechať z ponuky. V tom istom školskom bufete bol zistený predaj obložených rožkov s mäsovými výrobkami s obsahom mäsa menším ako 80 %. Prevádzkovateľ školského bufetu, riaditeľ základnej školy bol upozornený na ustanovenie vyhlášky MZ SR č. 75/2023 Z.z., týkajúce sa tohto porušenia.

Podiel cukroviniek alebo slaných výrobkov, najmä slaných zemiakových lupienok, slaných krekerov alebo slaných tyčieniek nepresahoval 50 % z celkového sortimentu tovaru. Na podporu zdravého životného štýlu v bufetoch s rozlohou najmenej 2 m² nebola umiestnená informačná plocha, napríklad plagát, nástenka alebo digitálny displej s plochou zodpovedajúcou najmenej veľkosti A3. Prevádzkovatelia školských bufetov boli na túto skutočnosť upozornení.

Úloha č. 4.3. - Úrazy u detí v Slovenskej republike:

Cieľom projektu je formou spolupráce s NCZI a regionálnymi nemocnicami získať vybrané informácie, týkajúce sa problematiky úrazov detí na Slovensku.

NCZI má v zmysle príslušnej legislatívy v správe Národné registre, medzi ktoré patrí aj Národný register úrazov, vyžadujúcich poskytnutie ústavnej zdravotnej starostlivosti s hlásením úrazov detí. Nakoľko

klinickí lekári z dôvodu zaneprázdnenosti nehlásia reálny počet úrazov, uzavrela sa dohoda o spoluprácu medzi NCZI, Sekciou zdravia MZ SR a ÚVZ SR v oblasti zberu vybraných informácií o úrazoch detí v SR.

Riešiteľským pracoviskom tejto úlohy sú ÚVZ SR, vybrané regionálne nemocnice, RÚVZ v SR.

Etapy riešenia:

Rok 2019 – pilotný projekt: nahlásenie zodpovednej osoby za každý RÚVZ v SR, nadviazanie kontaktu zodpovednej osoby s vedením vybranej nemocnice, komunikácia pracovníkov RÚVZ s príslušnými pracovníkmi oddelení, priebežné odoberanie vyplnených dotazníkov pracovníkmi RÚVZ, vyplnenie excelovských tabuliek pracovníkmi RÚVZ, zaslanie vyplnených tabuliek zodpovednými osobami na NCZI mailom. Komunikácia RÚVZ s príslušnými pracovníkmi, priebežné odoberanie vyplnených dotazníkov pracovníkmi RÚVZ, vyplnenie excelovských tabuliek pracovníkmi RÚVZ, zaslanie vyplnených tabuliek zodpovednými osobami na NCZI mailom.

Odpočet plnenia úlohy:

Vedúca oddelenia HDM RÚVZ so sídlom vo Veľkom Krtíši v roku 2019 nadviazala kontakt s poverenou zodpovednou pracovníčkou Všeobecnej nemocnice s poliklinikou, Veľký Krtíš pri koordinácii získavania vybraných informácií v problematike úrazov detí v SR. Zodpovedná pracovníčka VŠNsP komunikuje a spolupracuje s príslušnými pracovníkmi oddelení. Dotazníky boli priebežne vyplňané rodičmi, ktorých deti utrpeli úrazy a boli hospitalizované vo VŠNsP vo Veľkom Krtíši..

Po vyplnení dotazníkov poverená pracovníčka VŠNsP odovzdala zodpovednej pracovníčke oddelenia HDM RÚVZ so sídlom vo Veľkom Krtíši vyplnené dotazníky. Údaje z dotazníkov boli zadávané do mustry v programe Excel. V kalendárnom roku 2023 bolo vyplnených 30 dotazníkov. Databáza údajov bola zaslaná NCZI na ďalšie spracovanie a vyhodnotenie.

Úloha č. 4.4. – Monitorovanie kvality vnútorného prostredia v predškolských zariadeniach

Cieľom projektu je monitorovanie kvality vnútorného prostredia v školách, stanovenie environmentálno-zdravotných indikátorov a návrh účinných primárne preventívnych opatrení na dosiahnutie podpory zdravia detí a mladistvých, osobitne v prevencii akútnych a chronických respiračných ochorení. Úloha je cielená na analýzu poznatkov z výkonu štátneho zdravotného dozoru a na objektivizáciu vybraných zdravotných škodlivých faktorov v predškolských zariadeniach, ktoré majú zabezpečené nútené vetranie z hľadiska posúdenia možných vplyvov na verejné zdravie.

Riešiteľským pracoviskom tejto úlohy sú všetky RÚVZ v SR.

Etapy riešenia:

Rok 2023 – realizácia prvej etapy, získanie údajov o počte predškolských zariadení, v ktorých sa používa systém umelého vetrania, zhrnutie skúseností jednotlivých RÚVZ v SR z výkonu štátneho zdravotného dozoru, príp. zo sledovania vybraných fyzikálnych, chemických a biologických ukazovateľov kvality vnútorného prostredia v predškolských zariadeniach so systémom núteného vetrania, analýza získaných údajov, príprava metodiky pre merania vybraných faktorov vnútorného ovzdušia škôl, vytipovanie a kontaktovanie škôl za účelom meraní.

Odpočet plnenia úlohy:

V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru odborné pracovníčky oddelenia HDM RÚVZ so sídlom vo Veľkom Krtíši zisťovali spôsob vetrania v predškolských zariadeniach, prevádzkovaných na území okresu Veľký Krtíš. Počet vykonaných kontrol v predškolských zariadeniach v roku 2023 bol 24. Celkový počet prevádzkovaných predškolských zariadení je 37. Pri vykonaných kontrolách bolo zistené, že vetranie priestorov predškolských zariadení je zabezpečené prirodzeným vetraním cez otvárateľné okná. V 3 predškolských zariadeniach v priestoroch herní sú umiestnené filtračné zariadenia

s germicídnymi žiaričmi, resp. germicídny žiarič na dezinfekciu vnútorného ovzdušia, ktoré sa používajú počas neprítomnosti detí. Obsluha zariadení a ich údržba bola zapracovaná do prevádzkových poriadkov, ktoré boli predložené na schválenie RÚVZ so sídlom vo Veľkom Krtíši.

**Programy a projekty Úradov verejného zdravotníctva
v Slovenskej republike
RÚVZ so sídlom vo Veľkom Krtíši - Oddelenie epidemiológie**

Odpočet plnenia programov a projektov ÚVZ v SR k 31.12.2023

PhDr. Mária Kotorová – vedúca oddelenia

6.1. NÁRODNÝ IMUNIZAČNÝ PROGRAM (NIP SR)

Úloha:

Surveillance a kontrola ochorení preventabilných očkovaním
Manažment očkovania
Kontrola očkovania

Plnenie:

Úloha sa plní v súlade so zákonom č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a Vyhláškou MZ SR č. 585/2008 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prevencii a kontrole prenosných ochorení v znení neskorších predpisov.

Surveillance nákaz preventabilných očkovaním prebieha po celý rok. V spádovom území RÚVZ Veľký Krtíš boli zaznamenané 2 ochorenia na nákazy proti ktorým je zavedené povinné očkovanie, a to 1x pertussis u muža z vekovej skupiny 55-64 ročných a 1 prípad vírusovej hepatitídy typu B u dospelej neočkovanej osoby.

Okrem toho bolo evidovaných 204 prípadov ochorení preventabilných očkovaním, proti ktorým je možné očkovať na odporúčanie lekára. Jednalo sa o 204 prípadov varicelly, 3 prípady rotavírusovej enteritídy. Ani jeden prípad ochorenia s odporúčaným očkovaním nebol zaočkovaný. V roku 2023 sme zaznamenali 380 prípadov ochorenia COVID-19, ktoré bolo v roku 2021 zaradené medzi nákazy preventabilné očkovaním.

Protiepidemické opatrenia boli vo všetkých predmetných ohniskách nákazy zabezpečené v plnom rozsahu.

Oddelenie epidemiológie vykonávalo individuálne konzultácie so všeobecnými lekármi pre deti a dorast – písomne, telefonicky, emailom.

V septembri bola v zmysle Usmernenia ÚVZ vykonaná pracovníkmi oddelenia administratívna kontrola očkovania na jednotlivých pediatrických obvodoch okresu Veľký Krtíš. Bol skontrolovaný výkon očkovania u ročníkov narodenia 2021, 2020, 2018, 2017, 2016, 2011, 2010 a 2009. Boli skontrolované všetky záznamy detí podliehajúce v danom veku základnému očkovaniu alebo preočkovaniu proti 10-tim chorobám. Výsledky sú popísané v osobitnej správe.

V zaočkovanosti detí v jednotlivých kontrolovaných ročníkoch je evidovaný trvalý mierny pokles, zaznamenaný je zvyšujúci trend odmietnutí povinného očkovania zo strany zákonných zástupcov detí. Najčastejšie sa jedná o čiastočné odmietanie, a to odmietnutie základného očkovania proti MMR, preočkovania proti MMR a odmietnutie podania očkovacej látky Boostrix Polio.

Za kontrolované obdobie bolo všeobecnými lekármi pre deti a dorast nahlásených celkovo 24 odmietnutí povinného pravidelného očkovania. V 21 prípadoch bol priestupok riešený uložením blokovej pokuty

na základe zistenia porušenia povinnosti podľa §51 ods. 1 písm. d) a ods.3 zákona č. 355/2007 Z.z., v ostatných prípadoch bolo spáchanie priestupku riešené v rozkaznom konaní.

Zároveň bola vykonaná kontrola dodržiavania chladového reťazca vakcín, typy chladničiek v jednotlivých ambulanciách, vedenie evidencie zaočkovanosti, ako aj doočkovanie detí s dočasnými kontraindikáciami. Vo vyššie uvedených parametroch sledovanosti neboli zistené závažnejšie nedostatky. Nebola hlásená nežiaduca reakcia po očkovaní.

Správa o kontrole očkovania bola zaslaná na RÚVZ v sídle kraja dňa 20.11.2023.

Základné očkovanie proti DI-TE-PER-VHB-HIB-POLIO / diftérii, tetanu, pertussis, VHB, hemofilovým invazívnym infekciám, poliomyelitíde

v r. nar. 2021: 97,4% (265 zaočkovaných detí).

Základné očkovanie dojčiat proti invazívnym pneumokokovým infekciám – PCV 3 dávkami konjugovanej vakcíny:

v r. nar. 2021: 97% (264 zaočkovaných detí).

Preočkovanie proti DTaP-IPV / diftérii, tetanu, poliomyelitíde:

v roč. nar. 2016 (v 6.roku života): 96,8% (300 zaočkovaných detí)

Preočkovanie proti dTaP-IPV / diftérii, tetanu, poliomyelitíde:

v roč. nar. 2009 (v 13.roku života): 97,1% (306 zaočkovaných detí)

Základné očkovanie novorodencov proti TBC:

od roku 2013 sa v rámci kontroly očkovania nesleduje, nakoľko primovakcinácia novorodencov proti tuberkulóze - zrušená dňom 1.1. 2012.

Očkovanie proti MMR / osýpkam, parotíde, rubeole:

roč. nar. 2021: 95,9% (261 zaočkovaných detí)

roč. nar. 2020: 96,4% (270 zaočkovaných detí)

Preočkovanie proti MMR / osýpkam, parotíde, rubeole v 11. roku života:

roč. nar. 2011: 96,8% (269 zaočkovaných detí)

roč. nar. 2010: 98,8% (259 zaočkovaných detí)

Preočkovanie proti MMR / osýpkam, parotíde, rubeole v 5. roku života:

roč. nar. 2017: 96,1% (250 zaočkovaných detí)

roč. nar. 2016: 95,5% (296 zaočkovaných detí).

Laická verejnosť bola informovaná o dôležitosti a benefitoch očkovania formou poskytovania materiálov o očkovaní, ktoré boli distribuované do pediatrických ambulancií a Všeobecnej nemocnice s poliklinikou Veľký Krtíš n.o. s aktuálnym očkovacím kalendárom na rok 2023.

V rámci zvýšenia povedomia a informovanosti seniorov bola zabezpečená prednášková činnosť v 6 zariadeniach pre seniorov a na Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom vo Veľkom Krtíši ohľadne problematiky Očkovania proti chrípke, pneumokokovým invazívnym ochoreniam a COVID-19 (s celkovým počtom účastníkov- 330).

V sledovanom období boli zistené 4 pediatrické obvody (57,14%), v ktorých nebola dosiahnutá 95% hranica zaočkovanosti, pokles úrovne zaočkovanosti bol zaznamenaný u poskytovateľov zdravotnej starostlivosti v 11 ročníkoch narodenia.

V porovnaní s predchádzajúcou kontrolou očkovania bola celookresná zaočkovanosť nižšia o 1,12%, v predošlom sledovanom období bola na úrovni 97,9 %.

Počet zdravotných kontraindikácií oproti minulému roku vzrástol o 2 prípady jedná sa o trvalé kontraindikácie, dočasné sme v tomto a ani v predošlom kontrolovanom období neevidovali.

Celookresný výsledok zaočkovanosti v rámci pravidelného povinného očkovania detí dosiahol hranicu 96,78%.

6.2. SURVEILLANCE INFEKČNÝCH OCHORENÍ

Úloha:

Zlepšenie hlásenia prenosných ochorení

Zlepšenie informovanosti a zvýšenie edukácie obyvateľstva v problematike prenosných ochorení

Zlepšenie komunikácie s poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti

Plnenie:

V priebehu roka 2023 bolo hlásených v spádovom území RÚVZ Veľký Krtíš - 940 individuálnych prípadov prenosných chorôb, kde boli zabezpečené príslušné protiepidemické opatrenia, edukácia v ohnisku nákazy a monitorovanie dopadu na zdravie jednotlivých prípadov. Došlo k 9,6 násobnému poklesu počtu hlásených prípadov oproti predošlému roku. Zvýšená pozornosť bola v roku 2023 venovaná okrem koronavírusovej infekcii, nozokomiálnym nákazám a to, klostrídiovým infekciám, infekciám vyvolaným multirezistentným patogénom *Klebsiella pneumoniae* s produkciou karbapenemázy, kolonizovaným pacientom v ústavnom zariadení).

V oblasti skvalitnenia hlásenia prenosných ochorení -ARO a ChPO boli PZS opakovane oslovení a upozornení na povinnosť hlásenia prenosných ochorení podľa prílohy č.5 Zákona 355/2007 Z.z. Rovnako sme spropagovali on line hlásenie jednotlivých prípadov prenosných ochorení a hromadné hlásenie ARO, ChPO cez Zberný modul portálu ÚVZ SR. Napriek opakovaným snahám sa nepodarilo dosiahnuť zlepšenie stavu hlásnej služby novým spôsobom. Zlepšila sa komunikácia s ústavným zariadením najmä v spolupráci pri zabezpečovaní protiepidemických opatrení pri prenosných ochoreniach.

Počas celého kalendárneho roka 2023 prebiehala spolupráca so sentinelovými lekármi a laboratóriom RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici v rámci skvalitnenia surveillance respiračných nákaz. Ďalej došlo k zlepšeniu spolupráce s oddeleniami nemocnice pri monitoringu a hlásení SARI (Severe Acute Respiratory Infection).

Na mesačnej báze boli všeobecní lekári pre deti, dorast a všeobecní lekári pre dospelých zo strany RÚVZ informovaní o epidemiologickej situácii v okrese Veľký Krtíš, rovnako ako odbor krízového riadenia a nemocnica.

Vo vzťahu k zlepšeniu informovanosti a edukácie obyvateľstva v problematike infekčných ochorení sú aktivity oddelenia zabezpečované prostredníctvom webovej stránky RÚVZ a sociálnych sietí. Dôležité informácie ohľadne ochorenia COVID-19, povinného pravidelného očkovania detskej populácie a epidemiologickej situácie vo výskyte akútnych respiračných ochorení a chrípke podobných ochorení boli publikované v článkoch regionálnych novín POKROK a na týždennej báze prebiehala spolupráca s TASR.

Pracovníci oddelenia spolupracovali s oddelením klinickej mikrobiológie Veľký Krtíš, s koordinátorkou asistentov podpory zdravia pre oblastnú skupinu Veľký Krtíš najmä pri distribúcii informačných letákov a piktogramov k vírusovej hepatitíde typu A pre minoritnú skupinu obyvateľstva.

6.3. INFORMAČNÝ SYSTÉM PRENOSNÝCH OCHORENÍ - EPIS

Priebežné a rýchle hlásenie prípadov prenosných ochorení do systému IS EPIS
Priebežná kontrola údajov

Plnenie:

Informačný systém prenosných ochorení IS EPIS je denne využívaný na evidenciu a hlásenie prenosných ochorení, na zabezpečenie analýz a grafické spracovanie ich trendu – prechod na rutinnú prevádzku nového modulu EPIS ako súčasť IS ÚVZ prebehol začiatkom mája roka 2023.

V hodnotenom období bolo spracovaných a do systému vložených:

- 940 prípadov prenosných ochorení,
- 100 nozokomiálnych nákaz,
- 5 epidémií, (svrab, kolonizácia pacientov multirezistentnými patogénmi CPE, klostrídiové infekcie, COVID-19),
- 6 hlásení do SRV (systém rýchleho varovania) – 1x akútna hepatitída typu A, 1x podozrenie na SARI, 1x epidémia svrabu, 1x epidemický výskyt CPE, 1x herpetická meningitída, 1x vírusová gastroenteritída.

V hodnotenom období bol rozhodnutím nariadený zvýšený zdravotný dozor v 13 prípadoch a nariadený lekársky dohľad 158x.

6.4. NOZOKOMIÁLNE NÁKAZY

Úlohy:

Analýza výskytu nozokomiálnych nákaz

Skvalitnenie surveillance nozokomiálnych nákaz

Zvýšenie bezpečnosti pacientov v zdravotníckych zariadeniach

Vykonávanie priebežnej kontroly dodržiavania hygienicko-epidemiologického režimu

Kontrola dodržiavania štandardných postupov hygienickej a chirurgickej dezinfekcie rúk

Edukácia zdravotníckych pracovníkov v prevencii NN

Plnenie:

Na základe harmonogramu je vykonávaný mikrobiálny monitoring v lôžkovej časti zdravotníckych zariadení, kontrola účinnosti sterilizačnej techniky, pravidelné kontroly dodržiavania hygienicko-epidemiologického režimu v zdravotníckych zariadeniach najmä po výskyte nozokomiálnych infekcií. V rámci výkonu ŠZD bolo v roku 2023 odobratých 60 vzoriek na mikrobiologické vyšetrenie nemocničného prostredia a rúk zdravotníckeho personálu.

V roku 2023 bolo zo zdravotníckych zariadení okresu Veľký Krtíš hlásených 100 prípadov nozokomiálnych nákaz (najčastejšie zaznamenanými NN boli infekcie *respiračného traktu*, ktoré tvorili 52% NN, ďalej črevné infekcie vyvolané *Clostridioides difficile* v 38% a v 5% infekcie urogenitálneho traktu a infekcie zaradené do kategórie iné). V porovnaní s predošlým rokom je evidovaný nárast záchytu nozokomiálnych nákaz o 56 prípadov.

Odber sterov z rúk pri výkone ŠZD v zdravotníckych zariadeniach bol zabezpečený 2x (Interné oddelenie muži a Oddelenie úrazovej chirurgie).

Realizovaná surveillancie NN na jednotkách intenzívnej starostlivosti – sledovanie dodržiavania bariérovej ošetrovateľskej techniky, kontrola výkonu dekontaminácie – vykonané na JIS Interného oddelenia muži.

V súvislosti s pozitívnym záchytným multirezistentných patogénov - *Klebsiella pneumoniae* produkujúcou karbapenemázu (KP CPE) u hospitalizovaných pacientov Všeobecnej nemocnice s poliklinikou n.o. Veľký Krtíš boli na dotknutých oddeleniach nariadené a kontrolované protiepidemické opatrenia. Taktiež boli rozhodnutím nariadené skríningové vyšetrenia u prepustených pacientov, ktorí boli v kontakte s pozitívnymi pacientami s KP CPE. Oddelenie epidemiológie vypracovalo a zaslalo nemocnici dňa 9.6.2023 materiál s rozpracovaným postupom pre odber vzoriek pri klinicky a epidemiologicky významných mechanizmoch rezistencie, ďalej 15.6.2023 zaslaná vypracovaná stratégia kontroly CPE+.

V roku 2023 bola vo Všeobecnej nemocnici s poliklinikou n.o. Veľký Krtíš a v ďalších vybraných nemocniciach pracovníkmi oddelenia epidemiológie zrealizovaná Bodová prevalenčná štúdia (BPS) podľa protokolu ECDC. Jednalo sa bodové prevalenčné sledovanie nozokomiálnych nákaz a užívania ATB v Slovenskej republike.

Táto štúdia bola realizovaná v čase od 10.05.2023 do 12.05.2023 na všetkých lôžkových oddeleniach nemocnice. Do BPS bolo zapojených 63 pacientov. Bolo taktiež sledované očkovanie zdravotníckeho personálu proti COVID-19 (82,79% - dostupné údaje za rok 2022) a chrípke.

Zaslanie finálneho exportu databázy HELICS prebehlo 12.06.2023.

6.5. MIMORIADNE EPIDEMIOLOGICKÉ SITUÁCIE

Plnenie:

V rámci tejto úlohy sa kladie dôraz na rýchlu a koordinovanú reakciu na mimoriadne epidemiologické situácie, hrozby a naliehavé situácie pri ohrození biologickými látkami alebo v súvislosti s epidemickým až pandemickým výskytom chrípky.

- Spolupráca s ústavným zdravotníckym zariadením pri reprofilizácii a dereprofilizácii lôžkového fondu vyhradeného pre COVID pacientov.
- Spolupráca so zariadeniami sociálnych služieb.
- Reorganizácia pracovných činností na oddelení epidemiológie.
- Participácia na druhej fáze projektu monitoringu odpadových vôd na detekciu SARS-CoV-2 do **13.06.2023** (časová a geografická redukcia odberov kvôli významnému poklesu detekcie RNA vírusu SARS-CoV-2.
- V rámci Systému rýchleho varovania bolo vykonaných 6 hlásení mimoriadneho významu.

Počas roka 2023 bol zaznamenaný epidemický výskyt prenosných ochorení v epidemiologickej súvislosti na: klostrídiové infekcie, COVID-19, svrab a epidemický výskyt karbapenémovej rezistencie pri *Klebsiella pneumoniae* u hospitalizovaných pacientov.

V roku 2023 boli evidované 2 prípady hospitalizácií pre **akútnu hepatitídu A** u školopovinných detí v epidemiologickej súvislosti. V kolektívnom zariadení boli nariadené príslušné protiepidemické opatrenia. OE bolo vydaných celkovo 82 rozhodnutí pre úzke kontakty s nariadením lekárskeho dohľadu a aktívnej imunizácie.

6.6. ENVIROMENTÁLNA SURVEILANCE POLIOMYELITÍDY A SLEDOVANIE VDPV

Úloha:

Monitorovanie cirkulácie divých vakcinálnych kmeňov poliovírusov vyšetrením odpadových vôd s osobitným zreteľom na sledovanie tzv. VDVP (Vaccine Derived Polio Viruses).

Plnenie:

V rámci virologickej kontroly odpadových vôd - surveillance poliomyelitídy, bolo odobratých podľa stanoveného harmonogramu 12 vzoriek z ČOV mesta Veľký Krtíš a z ČOV Opatovská Nová Ves - migračný tábor (24.1., 14.3., 23.5., 18.7., 12.9., 14.11.2023). Pokus o izoláciu enterálnych vírusov z odpadových vôd bol v každom prípade vzorky negatívny.

6.7. PREVENCIA HIV/AIDS

Úloha:

Zvýšenie úrovne informovanosti a zmeny postojov mladých ľudí v problematike HIV/AIDS a iných pohlavne prenosných ochorení.

Plnenie:

Na úrovni okresu Veľký Krtíš bola úloha realizovaná v spolupráci s Oddelením podpory zdravia a výchovy k zdraviu. V nadväznosti na Svetový deň boja proti AIDS boli zdravotno- výchovné aktivity zamerané na prevenciu HIV/AIDS – články s danou problematikou boli zverejnené na webovom sídle RÚVZ Veľký Krtíš a boli ďalej uverejňované na internetových platformách. V spoločných priestoroch úradu boli zhotovené názorné informačné panely.

V roku 2023 boli oslovené 4 stredné školy v okrese Veľký Krtíš zaslaním prezentácie, rovnako materiály vypracované Odborom podpory zdravia a výchovy ku zdraviu boli zaslané do 5 zariadení pre seniorov okresu Veľký Krtíš.

6.8. PORADNE OČKOVANIA

Úloha:

Posilnenie informovanosti o očkovaní a očkovaním preventabilných ochorení.

Plnenie:

Činnosť poradne očkovania pokračovala na RÚVZ so sídlom vo Veľkom Krtíši aj v roku 2023 a bola spropagovaná na webovej stránke úradu. Poskytované boli individuálne usmernenia rodičov telefonicky a emailovou komunikáciou.

Laická verejnosť bola informovaná o dôležitosti a benefitoch očkovania formou poskytovania materiálov o očkovaní, ktoré boli distribuované do pediatrických ambulancií a Všeobecnej nemocnice s poliklinikou Veľký Krtíš n.o. s aktuálnym očkovacím kalendárom na rok 2023. V rámci zvýšenia povedomia a informovanosti seniorov bola zabezpečená prednášková činnosť v 6 zariadeniach pre seniorov a na Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom vo Veľkom Krtíši ohľadne problematiky Očkovania proti chrípke, pneumokokovým invazívnym ochoreniam a COVID-19 (s celkovým počtom účastníkov- 330).

Za kontrolované obdobie bolo všeobecnými lekármi pre deti a dorast nahlásených celkovo 24 odmietnutí povinného pravidelného očkovania.

6.9. ZVÝŠENIE POVEDOMIA BUDÚCICH RODIČOV O OCHORENIACH PREVENTABILNÝCH OČKOVANÍM A VÝZNAME OČKOVANIA

Úloha:

Hlavným cieľom projektu je zvýšenie vedomostí budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaním a o význame očkovania za účelom udržania vysokej úrovne zaočkovanosti v Slovenskej republike.

Plnenie:

V roku 2023 sa RÚVZ nezapojil do projektu "Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania".

Veľký Krtíš, 06.03.2024

PROGRAMY A PROJEKTY ÚRADOV VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA V SR REALIZÁCIA V PODMIENKACH RÚVZ VEĽKÝ KRTÍŠ ZA ROK 2023

9. PODPORA ZDRAVIA

9.1 ZDRAVOTNÉ UVEDOMENIE A SPRÁVANIE OBYVATEĽOV SR

Úrad verejného zdravotníctva SR realizuje pravidelné sledovanie ukazovateľov zdravotného stavu a zdravotného uvedomenia obyvateľov Slovenskej republiky s cieľom zvyšovať informovanosť a zdravotné uvedomenie občanov, navodzovať postupnú zmenu postoja obyvateľov k vlastnému zdraviu, preventívne chrániť ich zdravotný stav, ako aj získavať informácie napríklad o stravovacích zvyklostiach občanov, o intenzite ich pohybovej aktivity a postupne dosahovať znižovanie rizikových faktorov ovplyvňujúcich zdravie. V roku 2023 sa vykonávala finalizácia výsledkov za rok 2022.

9.2 NÁRODNÝ AKČNÝ PLÁN V PREVENCII OBEZITY NA ROKY 2015 - 2025

V súlade s cieľom NPPO vytvoriť spoločensky prospešný systém, ktorý má viesť k zníženiu incidencie a prevalencie nadhmotnosti a obezity, sme naďalej pokračovali v aktivitách, ktorých cieľom je eliminovať ich epidemický výskyt. Úlohy sú plnené v súčinnosti s inými oddeleniami RÚVZ Veľký Krtíš.

Pracovníci OPZaVkJ RÚVZ Veľký Krtíš aj v roku 2023 zabezpečovali úlohy v oblasti ozdravenia výživy, zdravého spôsobu života, fyzickej, pohybovej aktivity a prevencie nadváhy a obezity rôznymi spôsobmi, napr.:

- formou monitoringu zameraného na preventívne vyšetrenie klientov v poradni zdravia, kde sa okrem anamnestických údajov a antropometrických vyšetrení meria TK, pulz, BMI, telesný tuk a zisťujú sa v krvi základné biochemické parametre (cholesterol, triacylglyceroly, glukóza). Jedná sa o vyšetrenie nových, aj opakovaných klientov.
- formou monitoringu zameraného na preventívne vyšetrenie klientov počas výjazdových vyšetrení (v roku 2023 bolo vykonaných 11 výjazdov, počas ktorých bolo vyšetrených 131 klientov).

Podľa zistených výsledkov vyšetrenia sa realizuje poradenstvo zamerané na oblasť výživy, zdravého spôsobu života a životného štýlu, zvýšenia pohybovej aktivity, využitia správnej výživy ako veľmi významného faktoru prevencie metabolických, kardiovaskulárnych ako aj onkologických ochorení a pre redukciu nadváhy a obezity.

Svetový deň obezity (4.marec): na základe výzvy ÚVZ SR Bratislava a partnerov projektu Skutočne zdravá škola o.z. sme oslovili so žiadosťou o spoluprácu a zapojenie sa do celoslovenskej výtvarnej súťaže na tému obezita a životný štýl všetky základné školy v okrese Veľký Krtíš (25). Do súťaže sa aktívne zapojila ZŠ Želovce, ZŠ Nenince a ŠZŠ Veľký Krtíš. Víťazom regionálneho kola sa stal 4.ročník ŠZŠ Veľký Krtíš, ktorého výtvarná práca postúpila do krajského kola. Víťaz regionálneho kola bol odmenený ďakovným listom. Informácie o Svetovom dni obezity sme spropagovali na webovej stránke RÚVZ, Facebooku a v priestoroch PZ sme vytvorili informačný panel s uvedenej tematikou. Elektronicky sme o svetovom dni informovali aj pracovníkov RÚVZ Veľký Krtíš (24).

Svetový deň zdravia (7.apríl): pri tejto príležitosti sme v priestoroch PZ zorganizovali:

- Deň otvorených dverí: počas neho bolo 10 záujemcom vykonané základné biochemické vyšetrenie z kapilárnej krvi (glukóza a tukový metabolizmus), bol im zmeraný tlak krvi a vypočítaný index telesnej hmotnosti. Na základe zistených výsledkov bolo klientom poskytnuté individuálne odborné poradenstvo.
- Výjazdové vyšetrenie krvi s ambulantným poradenstvom pre širokú verejnosť. Vyšetrenie sa uskutočnilo v priestoroch Hontiansko-novohradskej knižnice vo Veľkom Krtíši. Pre 19 záujemcov bolo vykonané základné biochemické vyšetrenie z kapilárnej krvi (glukóza a tukový metabolizmus), bol im zmeraný tlak krvi a vypočítaný index telesnej hmotnosti. Na základe zistených výsledkov bolo klientom poskytnuté individuálne odborné poradenstvo.
- Zdravotno-výchovné materiály k téme „Zdravie pre všetkých“ boli prezentované širokej verejnosti prostredníctvom informačných tabúl v priestoroch RÚVZ Veľký Krtíš a OPZaVkZ Veľký Krtíš. Prezentácia k uvedenej problematike bola zaslaná aj pracovníkom RÚVZ Veľký Krtíš (21).

V rámci projektu „Viem, čo zjem“ boli v spolupráci so ZŠ Poľná Veľký Krtíš zorganizované 2 prednášky pre 102 žiakov 3. až 6.ročníkov. Okrem nových teoretických vedomostí si žiaci domov odniesli aj zážitky z ochutnávky netradičných druhov ovocia a zeleniny. Aktívne sa tiež zapájali do vyučovacieho procesu a v závere boli použité aj pracovné listy (Obsah vitamínov a ich význam). Cieľom projektu je motivovať žiakov základných škôl vo veku 8 – 12 rokov k vyváženému životnému štýlu, správny stravovacím návykom a podporiť ich záujem o pohybové aktivity.

K tematike zdravej výživy sme zorganizovali aj ďalšie vzdelávacie aktivity, prevažne prednášky, do ktorých a žiaci aktívne zapájali. Zúčastnilo sa ich:

- 45 žiakov I.stupňa v ZŠ Bušince,
- 19 žiakov 8. a 9. ročníkov ZŠ v Želovciach,
- 45 žiakov ŠZŠ Veľký Krtíš,
- 45 detí z MŠ Príbelce,
- 60 detí z MŠ Poľná Veľký Krtíš,
- 60 detí z MŠ SNP Veľký Krtíš.

Rozvoju pohybovej aktivity, ako dôležitej časti v boji proti obezite, venujeme pozornosť v rámci každodennej činnosti OPZaVkZ RÚVZ Veľký Krtíš. Poradenstvo k pohybovej aktivite je zahrnuté do všeobecného poradenstva. Máme tiež vybudovanú Poradňu pohybovej aktivity, ktorá je určená na zvyšovanie telesnej aktivity vybraných skupín obyvateľstva. V roku 2023 však táto bola z dôvodu doznievajúcej pandémie COVID-19 stále nedostatočne využívaná.

Svetový deň pohybom ku zdraviu (10. máj): cieľom je zvýšiť verejné povedomie o zdravom životnom štýle, založenom na dostatku primeraného pohybu. Pri tejto príležitosti OPZ aVkZ zorganizoval pre 24 zamestnancov RÚVZ Veľký Krtíš športový deň. Na školskom ihrisku v ZŠ s MŠ Želovce sme zorganizovali športové dopoludnie pod názvom „Zdravé telo“ s rôznymi aktivitami pre 103 žiakov I. a

II. stupňa. Podobné aktivity boli vykonané v priestoroch:

- MŠ SNP Veľký Krtíš (80 detí),
- MŠ Príbelce (45 detí),
- MŠ Poľná Veľký Krtíš (60 detí).

Zdravotno-výchovné materiály „Pravidelný pohyb - kľúč ku zdraviu“ boli prezentované verejnosti prostredníctvom sociálnych sietí (Facebook) a elektronicky prostredníctvom e-mailu do Hontiansko-novohradskej knižnice A.H. Škultétyho Veľký Krtíš, ako aj do všetkých stredných a základných škôl v okrese Veľký Krtíš. V priestoroch RÚVZ Veľký Krtíš bol inštalovaný informačný panel o dôležitosti pohybu.

9.2.1 VYZVI SRDCE K POHYBU - Celonárodná medzinárodná koordinovaná kampaň na zvýšenie pohybovej aktivity dospeléj populácie

Kampaň „**Vyzvi srdce k pohybu**“ býva vyhlasovaná každé dva roky. Zapojili sme sa do nej aj v roku 2023 a spropagovali sme ju na webovej stránke RÚVZ Veľký Krtíš a Facebooku. V priestoroch PZ sme vytvorili informačný panel s uvedenou tematikou. Informácie o kampani a účastnícke listy sme distribuovali na mestskú Krytú plaváreň a fitness Veľký Krtíš, do verejnej telocvične na Ulici B.Nemcovej Veľký Krtíš, Gymnázium A. H. Škultétyho Veľký Krtíš, Strednú odbornú školu Veľký Krtíš, VšNsP n.o. Veľký Krtíš, MsÚ Veľký Krtíš, Hontiansko-novohradskej knižnice A.H. Škultétyho Veľký Krtíš, regionálneho týždenníka Pokrok, do lekární v meste Veľký Krtíš, ako aj všetkým zamestnancom RÚVZ Veľký Krtíš (24).

9.3 PODPORA ZDRAVIA ZNEVÝHODNENÝCH KOMUNÍT

Cieľom tohto programu je zabezpečiť aktivity zamerané na podporu zdravého životného štýlu. Aktívne spolupracujeme s príspevkovou organizáciou Ministerstva zdravotníctva SR - Zdravé regióny. V nadväznosti na Stratégiu rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030 sme vyjadrili súhlasné stanovisko k realizácii zdravotno-výchovných aktivít v spoluprácu medzi OPZaVkJ RÚVZ Veľký Krtíš, neziskovou organizáciou Zdravé komunity a Komunitným centrom menších v meste Veľký Krtíš.

V II.polroku 2023 sme komunikovali s koordinátorkou Komunitného centra v rámci úlohy „Realizácia zdravotno-výchovných aktivít v oblasti podpory zdravého životného štýlu a prevencie ochorení u MRK“. Vzhľadom na nepriaznivú epidemiologickú situáciu v súvislosti s respiračnými ochoreniami boli vykonané zdravotno-výchovné aktivity dištančnou formou. Pracovníčke Zdravých regiónov sme zaslali zdravotno-výchovné materiály, ktoré distribuovala priamo obyvateľom rómskej osady Čelovce. Tematika letákov bola rôzna, napr. Fetálny alkoholový syndróm, Prevencia drogových závislostí, Prevencia fajčenia, Európsky týždeň boja proti drogám, Prevencia látkových závislostí s dôrazom na alkohol atď. Zároveň sme pre potreby miestneho komunitného centra poskytli aj DVD k uvedenej tematike.

9.4 STRATÉGIA ROZVOJA PORADENSKÝCH CENTIER OCHRANY A PODPORY ZDRAVIA SR

Zámerom PCOaPZ je zvyšovanie povedomia a informovanosti o možnostiach prevencie neprenosných chorôb a zvyšovanie zdravotnej gramotnosti jednotlivcov, komunít a obyvateľstva SR. Aktívnym vyhľadávaním a ovplyvňovaním rizikových faktorov aj zlepšiť zdravotný stav obyvateľov prostredníctvom poradenstva zameraného na pozitívnu zmenu spôsobu života, s využitím vedecky overených poznatkov a metód z oblasti medicíny a verejného zdravotníctva.

Materiálno-technické vybavenie pre výkon poradenskej činnosti sa oproti predchádzajúcemu roku radikálne nezmenilo, v roku 2023 bol zakúpený nový prenosný prístroj na meranie hladiny glukózy v krvi. Počas roka bol priebežne nasadzovaný nový program TZS na evidenciu a štatistické hodnotenie vyšetrení. V decembri sme zakúpili program Planeat, ktorý bude využívaný v Poradni zdravej výživy.

V Poradni zdravia bolo ambulatnou formou v roku 2023 vyšetrených 31 klientov. Vykonali sme tiež 11 výjazdových aktivít, kde bolo spolu vyšetrených 131 klientov. Do TZS bolo zaradených celkom 162 klientov.

Činnosť nadstavbových poradní bola v roku 2023 vzhľadom na doznievajúcu pandémiu COVID-19 minimalizovaná. Služby Poradne pohybovej aktivity využili 6 klienti, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo, pohybová inštrukcia a praktická ukážka cvikov.

9.5 NÁRODNÝ AKČNÝ PLÁN PRE PROBLÉMY S ALKOHOLOM NA ROKY 2021-2030

Cieľom je zvýšiť zdravotné uvedomenie a zdravotnú gramotnosť o rozsahu a povahe zdravotných, sociálnych a ekonomických účinkov škodlivého užívania alkoholu, ako aj redukovať negatívne dopady pitia alkoholu na rôzne cieľové skupiny, presadzovaním dôsledného dodržiavania regulačných opatrení zo strany štátu.

V rámci Európskeho týždňa boja proti drogám (19. – 23. november) bola v priestoroch RÚVZ Veľký Krtíš a PZ bola umiestená informačná tabuľa k danej problematike. Informáciu o Európskom týždni boja proti drogám sme uverejnili aj na sociálnych sieťach. Na ZŠ Vsevoloda Čechoviča Veľký Krtíš sme formou prednášky edukovali spolu 75 žiakov 8.a 9.ročníkov. Podobnú prednášku sme zorganizovali aj pre 25 žiakov 1.ročníka SOŠ Veľký Krtíš. Školám boli poskytnuté aj rôzne zdravotno-výchovné materiály s uvedenou problematikou. Prostredníctvom asistentky zdravia z organizácie Zdravé regióny sme pre obyvateľov rómskej osady v obci Čelovce distribuovali zdravotno-výchovné materiály na tému Fetálny alkoholový syndróm, Prevencia drogových závislostí, Prevencia fajčenia, Európsky týždeň boja proti drogám, Prevencia látkových závislostí s dôrazom na alkohol atď. Zároveň sme pre potreby miestneho komunitného centra poskytli aj DVD k uvedenej tematike.

Pri príležitosti Medzinárodného dňa proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi (26.jún) dňa bola 21 pracovníkom RÚVZ Veľký Krtíš zaslaná www prezentácia „Drogy“. Táto bola zaslaná aj do Hontiansko-novohradskej knižnice Veľký Krtíš. Propagáciu tohto medzinárodného dňa sme zvýšili aj informáciou na webovej stránke úradu a informačnej tabuli v priestoroch RÚVZ Veľký Krtíš. Zároveň sme vykonali prednáškové aktivity, ktorých sa zúčastnilo 25 žiakov 1.ročníka SOŠ Veľký Krtíš a 96 žiakov II. stupňa ZŠ Bušince.

9.6 NÁRODNÝ PROGRAM PODPORY ZDRAVIA PRE ROKY 2021- 2030

Národný program podpory zdravia je prioritne zameraný na ovplyvňovanie determinantov zdravia, znižovanie rizikových faktorov vyskytujúcich sa u obyvateľstva a na zvyšovanie zainteresovanosti jednotlivých zložiek spoločnosti. Hlavným cieľom aktualizovaného programu podpory zdravia ostáva dlhodobé zlepšovanie zdravotného stavu obyvateľstva Slovenskej republiky - elimináciou výskytu porúch zdravia, ktoré znižujú kvalitu života a ohrozujú človeka predčasnou smrťou.

Svoje aktivity v oblasti zdravého životného štýlu OPZaVkJ RÚVZ Veľký Krtíš smeruje na všetky vekové kategórie od detí v materských školách, cez obyvateľov v produktívnom veku, až po klientov v denných stacionároch a v zariadeniach starostlivosti pre seniorov v okrese Veľký Krtíš. Venujeme sa tiež výžive a stravovacím zvyklostiam, upozorňujeme na dôležitosť fyzickej aktivity.

V poradenskom centre priebežne zisťujeme rizikové faktory chronických neinfekčných ochorení a intervenujeme v závislosti od výsledkov vyšetrení - poučením o vhodných aktivitách na ozdravenie životného štýlu alebo v prípade výrazne zhoršených výsledkov odoslaním klienta k ošetrojúcemu lekárovi na ďalšiu diagnostiku a liečbu. Máme zriadenú Poradňu pohybovej aktivity, Poradňu zdravej výživy a Poradňu na odvykanie od fajčenia, ktorých služby môžu obyvatelia okresu v prípade záujmu bezplatne využívať.

V rámci preventívnych opatrení na znižovanie výskytu infekčných ochorení sme vykonali prednášku pre 45 žiakov Špeciálnej základnej školy Veľký Krtíš a 46 žiakov II. Stupňa ZŠ Bušince na tému „Hygiena rúk“.

Vykonávame tiež rôzne edukačné aktivity, či už pri príležitosti významných dní alebo aj na požiadanie záujemcov zo strany vzdelávacích inštitúcií. V decembri 2023 sme takto vykonali spolu 18 prednášok, na ktorých bolo v rôznych oblastiach edukovaných celkom 952 klientov.

Aktivity pri príležitosti významných dní WHO za rok 2023:

Svetový deň rakoviny (4. február): www prezentácia s témou „Prevencia rakoviny prsníka“ a „Prevencia rakoviny hrubého čreva a konečníka“ bola elektronicky zaslaná na Daňový úrad Veľký Krtíš, Sociálnu poisťovňu Veľký Krtíš a Hontiansko-novohradskú knižnicu Veľký Krtíš). Na RÚVZ Veľký Krtíš bolo o prevencii rakoviny prsníka a prevencii rakoviny hrubého čreva a konečníka edukovaných 23 pracovníkov. Inštalovaná bola informačná tabuľa s uvedenou tematikou v priestoroch Poradne zdravia

a informačný panel v spoločných priestoroch RÚVZ Veľký Krtíš. Informácie k svetovému dňu boli uverejnené aj na www stránke úradu a sociálnych siet'ach (Facebook).

Svetový deň obezity (4.marec): pri príležitosti Svetového dňa obezity 2023 vyhlásil Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky v spolupráci s regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva a Skutočne zdravou školou o.z. celoslovenskú výtvárnú súťaž pre triedy základných škôl. Žiaci v triedach na 1. stupni mali za úlohu zaujímavu spracovať tému zdravej desiaty. Žiaci z tried na 2. stupni zas mali zachytiť aktivitu, ktorú môžu ľudia jednoducho zaradiť do svojho bežného dňa a vďaka tomu znižovať riziko vzniku obezity. Bolo oslovených celkom 25 základných škôl okresu Veľký Krtíš. Z nich sa do súťaže zapojili celkovo 3 základné školy s 13-timi triedami. Do súťaže sa aktívne zapojila ZŠ Želovce, ZŠ Nenince a ŠZŠ Veľký Krtíš. Víťazom regionálneho kola sa stal 4.ročník ŠZŠ Veľký Krtíš, ktorého výtvárná práca postúpila do krajského kola. Víťaz regionálneho kola bol odmenený ďakovným listom. Informácie o Svetovom dni obezity sme spropagovali na webovej stránke RÚVZ, Facebooku a v priestoroch PZ sme vytvorili informačný panel s uvedenej tematikou. Elektronicky sme o svetovom dni informovali aj pracovníkov RÚVZ Veľký Krtíš (24).

Svetový deň vody (22. marec): OHŽPaZ v spolupráci s OPZaVkJ uskutočnilo odber vzoriek z individuálnych vodných zdrojov okresu Veľký Krtíš. O zistenie stavu vodného zdroja sa zaujímalo 163 občanov. Informácia o tomto dni bola spropagovaná v priestoroch PZ a na www stránke úradu. Odbornými pracovníkmi OHŽPaZ bolo záujemcom poskytované telefonické poradenstvo. Odoberané vzorky vody boli následne zaslané do laboratória RÚVZ Banská Bystrica. Po spracovaní vzoriek boli občania informovaní o vyšetrovaných ukazovateľoch (dusičnany a dusitany) v ich vodnom zdroji.

Týždeň mozgu (13.-19.marca): v rámci tohto celosvetového podujatia sme vykonali www prezentáciu pre 23 pracovníkov RÚVZ Veľký Krtíš. Prezentácia bola zaslaná aj do DDaDSS Veľký Krtíš, Zariadenia pre seniorov v Dolných Plachtinciach a v Sklabinej, ako aj do zariadenia pre seniorov Radosť pri VŠNsP n.o. Veľký Krtíš. Tlačovú správu k podujatiu, ako aj denné cvičenia na stimuláciu mozgu, boli počas celého týždňa zverejňované na www stránke úradu.

Svetový deň zdravia (7.apríl) : pri tejto príležitosti sme v priestoroch PZ zorganizovali:

- Deň otvorených dverí: počas neho bolo 10 záujemcom vykonané základné biochemické vyšetrenie z kapilárnej krvi (glukóza a tukový metabolizmus), bol im zmeraný tlak krvi a vypočítaný index telesnej hmotnosti. Na základe zistených výsledkov bolo klientom poskytnuté individuálne odborné poradenstvo.
- Výjazdové vyšetrenie krvi s ambulantným poradenstvom pre širokú verejnosť. Vyšetrenie sa uskutočnilo v priestoroch Hontiansko-novohradskej knižnice vo Veľkom Krtíši. Pre 19 záujemcov bolo vykonané základné biochemické vyšetrenie z kapilárnej krvi (glukóza a tukový metabolizmus), bol im zmeraný tlak krvi a vypočítaný index telesnej hmotnosti. Na základe zistených výsledkov bolo klientom poskytnuté individuálne odborné poradenstvo.
- Zdravotno-výchovné materiály k téme „Zdravie pre všetkých“ boli prezentované širokej verejnosti prostredníctvom informačných tabúl v priestoroch RÚVZ Veľký Krtíš a OPZaVkJ Veľký Krtíš. Prezentácia k uvedenej problematike bola zaslaná aj pracovníkom RÚVZ Veľký Krtíš (21).

Európsky deň melanómu (9.máj): zhotovený bol informačný panel v priestoroch RÚVZ a Poradni zdravia Veľký Krtíš, vykonaná bola propagácia na webovej stránke RÚVZ Veľký Krtíš a prostredníctvom sociálnych sietí (Facebook).

Svetový deň pohybom ku zdraviu (10. máj): pri tejto príležitosti OPZ aVkJ zorganizoval pre 24 zamestnancov RÚVZ Veľký Krtíš športový deň. Na školskom ihrisku v ZŠ s MŠ Želovce sme

zorganizovali športové dopoludnie pod názvom „Zdravé telo“ s rôznymi aktivitami pre 103 žiakov I. a II. stupňa. Podobné aktivity boli vykonané v priestoroch:

- MŠ SNP Veľký Krtíš (80 detí),
- MŠ Príbelce (45 detí),
- MŠ Poľná Veľký Krtíš (60 detí).

Zdravotno-výchovné materiály „Pravidelný pohyb - kľúč ku zdraviu“ boli prezentované verejnosti prostredníctvom sociálnych sietí (Facebook) a elektronicky prostredníctvom e-mailu do Hontiansko-novohradskej knižnice A.H. Škultétyho Veľký Krtíš, ako aj do všetkých stredných a základných škôl v okrese Veľký Krtíš. V priestoroch RÚVZ Veľký Krtíš bol inštalovaný informačný panel o dôležitosti pohybu.

Svetový deň hypertenzie (17.máj): v rámci tohto dňa sme vykonali výjazdové vyšetrenie na Mestský úrad Veľký Krtíš, kde bolo 22 klientom vykonané meranie tlaku krvi, pulzu a percenta telesného tuku a v závislosti od výsledkov vyšetrení im bolo poskytnuté individuálne odborné poradenstvo a zdravotno-výchovné materiály. V priestoroch RÚVZ Veľký Krtíš bola pripravená nástenka s uvedenou tematikou a PZ bol inštalovaný informačný panel.

Svetový deň bez tabaku (31. máj): pri príležitosti tohto svetového dňa sme pre verejnosť pripravili Deň otvorených dverí a záujemcom sme ponúkali možnosť merania oxidu uhoľnatého vo vydychovanom vzduchu u fajčiarov, zisťovanie stupňa závislosti prostredníctvom dotazníkových metód (Fogesterov dotazník), poskytovali sme tiež individuálne poradenstvo a rôzne edukačné materiály. Fajčiarov, ktorí chceli prestať fajčiť, sme informovali o možnostiach návštevy špecializovanej poradne na odvykanie od fajčenia na RÚVZ Veľký Krtíš. Záujemcom (aj nefajčiarom) bolo poskytnuté meranie TK a pulzu. Celkovo využilo túto aktivitu 22 klientov. Informácie s uvedenou tematikou, ako aj informácie o ponúkaných službách Poradne na odvykanie od fajčenia, sme zaslali na všetky oddelenia RÚVZ Veľký Krtíš, základné a stredné školy v okrese Veľký Krtíš a do Hontiansko-novohradskej knižnice Veľký Krtíš.

Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nelegálnemu obchodovaniu s nimi (26.jún): v rámci tohto dňa bola 21 pracovníkom RÚVZ Veľký Krtíš zaslaná www prezentácia „Drogy“. Táto bola zaslaná aj do Hontiansko-novohradskej knižnice Veľký Krtíš. Propagáciu tohto medzinárodného dňa sme zvýšili aj informáciou na webovej stránke úradu a informačnej tabuli v priestoroch RÚVZ Veľký Krtíš. Zároveň sme vykonali prednáškové aktivity, ktorých sa zúčastnilo:

- 25 žiakov 1.ročníka SOŠ Veľký Krtíš,
- 96 žiakov II.stupňa ZŠ Bušince.

Svetový deň Alzheimerovej choroby (21. september): propagácia svetového dňa bola vykonaná na webovej stránke RÚVZ Veľký Krtíš a tiež prostredníctvom sociálnych sietí (Facebook). V priestoroch RÚVZ Veľký Krtíš bol inštalovaný informačný panel. Vykonali sme nasledovné prednáškové aktivity:

- Denný stacionár Nenince: Alzheimerova choroba, Duševné zdravie (25 edukovaných).
- Denný stacionár Lesenice: Alzheimerova choroba, Duševné zdravie (20 edukovaných).
- Dom Lazár - zariadenie pre seniorov Osušie: Alzheimerova choroba, Duševné zdravie (40 edukovaných).

V rámci prednášok boli všetkým záujemcom poskytnuté aj zdravotno-výchovné materiály s danou tematikou.

Svetový deň srdca (29.september): pri príležitosti svetového dňa bola vykonaná prednáška spojená s distribúciou zdravotno-výchovných materiálov v Dennom stacionári Nenince (25 edukovaných) a v Dennom stacionári Lesenice (20 edukovaných). Zároveň bola prezentácia v Power Pointe a príslušné ZV materiály elektronicky distribuované do všetkých zariadení pre seniorov v okrese Veľký Krtíš, ako

aj zamestnancom RÚVZ Veľký Krtíš. V priestoroch RÚVZ a PZ bol inštalovaný informačný panel k danej problematike.

Svetový deň duševného zdravia (10.november): inštalovaný bol informačný panel v priestoroch RÚVZ Veľký Krtíš aj v Poradni zdravia. Informáciu o svetovom dni sme uverejnili aj na sociálnej sieti Facebook. Pre klientov denných stacionárov v Neninciach a Leseniciach, ako aj pre seniorov v Dome Lazár Osušie, sme zaslali ZV odporúčania a materiály s danou tematikou.

Svetový deň diabetu (14. november): informácia o svetovom dni bola zverejnená na webovej stránke RÚVZ Veľký Krtíš a na Facebooku, vytvorený bol informačný panel na RÚVZ v spoločných komunikačných priestoroch RÚVZ Veľký Krtíš a tiež priamo v Poradni zdravia. Edukačné materiály boli zaslané elektronicky 23 zamestnancom RÚVZ Veľký Krtíš a tiež do všetkých zariadení pre seniorov v okrese Veľký Krtíš. Uskutočnili sme aj Deň otvorených dverí, v rámci ktorého bolo 4 klientom vykonané vyšetrenie kapilárnej krvi (glukóza) a bolo im poskytnuté odborné poradenstvo a ZV materiály.

Európsky týždeň boja proti drogám (19. – 23. november): v priestoroch RÚVZ Veľký Krtíš a PZ bola umiestená informačná tabuľa k danej problematike. Informáciu o Európskom týždni boja proti drogám sme uverejnili aj na sociálnych sieťach. Na ZŠ Vsevoloda Čechoviča Veľký Krtíš sme formou prednášky edukovali spolu 75 žiakov 8.a 9.ročníkov. Podobnú prednášku sme zorganizovali aj pre 25 žiakov 1.ročníka SOŠ Veľký Krtíš. Školám boli poskytnuté aj rôzne zdravotno-výchovné materiály s uvedenou problematikou. Prostredníctvom asistentky zdravia z organizácie Zdravé regióny sme pre obyvateľov rómskej osady v obci Čelovce distribuovali zdravotno-výchovné materiály na tému Fetálny alkoholový syndróm, Prevencia drogových závislostí, Prevencia fajčenia, Európsky týždeň boja proti drogám, Prevencia látkových závislostí s dôrazom na alkohol atď. Zároveň sme pre potreby miestneho komunitného centra poskytli aj DVD k uvedenej tematike.

Svetový deň AIDS (1.december): propagácia na webovej stránke RÚVZ Veľký Krtíš a zhotovený bol aj informačný panel v spoločných priestoroch úradu a tiež v Poradni zdravia. Elektronicky boli zaslané zdravotno-výchovné materiály na všetky stredné školy v okrese Veľký Krtíš, do Hontiansko-novohradskej knižnice Veľký Krtíš, pracovníkom RÚVZ Veľký Krtíš a tiež pracovníkov všetkých zariadení pre seniorov v okrese.

9.7 NÁRODNÝ AKČNÝ PLÁN PRE PODPORU POHYBOVEJ AKTIVITY NA ROKY 2022-2023

Pohybová aktivita ako súčasť zdravého životného štýlu je jeden z najvýznamnejších determinantov zdravia. V posledných desaťročiach došlo k výraznému zníženiu množstva času stráveného pohybovou aktivitou v zamestnaní, aj v rámci trávenia voľného času. Nedostatok fyzickej aktivity v spojení s nízkou hladinou fyzickej zdatnosti je významný rizikový faktor pre vznik chronických neprenosných ochorení.

Rozvoju pohybovej aktivity, ako dôležitej časti v boji proti obezite, venujeme pozornosť v rámci každodennej činnosti OPZaVkJ RÚVZ Veľký Krtíš. Poradenstvo k pohybovej aktivite je zahrnuté do všeobecného poradenstva. Máme tiež vybudovanú Poradňu pohybovej aktivity, ktorá je určená na zvyšovanie telesnej aktivity vybraných skupín obyvateľstva. V roku 2023 však táto bola z dôvodu doznievajúcej pandémie COVID-19 stále nedostatočne využívaná.

Svetový deň pohybom ku zdraviu (10. máj): cieľom je zvýšiť verejné povedomie o zdravom životnom štýle, založenom na dostatku primeraného pohybu. Pri tejto príležitosti OPZ aVkZ zorganizoval pre 24 zamestnancov RÚVZ Veľký Krtíš športový deň. Na školskom ihrisku v ZŠ s MŠ Želovce sme zorganizovali športové dopoludnie pod názvom „Zdravé telo“ s rôznymi aktivitami pre 103 žiakov I. a II. stupňa. Podobné aktivity boli vykonané v priestoroch:

- MŠ SNP Veľký Krtíš (80 detí),
- MŠ Príbelce (45 detí),
- MŠ Poľná Veľký Krtíš (60 detí).

Zdravotno-výchovné materiály „Pravidelný pohyb - kľúč ku zdraviu“ boli prezentované verejnosti prostredníctvom sociálnych sietí (Facebook) a elektronicky prostredníctvom e-mailu do Hontiansko-novohradskej knižnice A.H. Škultétyho Veľký Krtíš, ako aj do všetkých stredných a základných škôl v okrese Veľký Krtíš. V priestoroch RÚVZ Veľký Krtíš bol inštalovaný informačný panel o dôležitosti pohybu.

9.8 NÁRODNÝ AKČNÝ PLÁN NA KONTROLU TABAKU A SÚVISIACICH VÝROBKOV NA ROKY 2023 – 2030

Hlavným cieľom akčného plánu je zavedenie komplexu opatrení zameraných na zníženie dopytu po výrobkoch určených na fajčenie, ako aj súvisiacich a novovznikajúcich produktov. Ďalším cieľom je zvyšovanie informovanosti verejnosti o rizikách spojených s ich užívaním.

Svetový deň bez tabaku (31. máj): pri príležitosti tohto svetového dňa sme pre verejnosť pripravili Deň otvorených dverí a záujemcom sme ponúkali možnosť merania oxidu uhoľnatého vo vydychovanom vzduchu u fajčiarov, zisťovanie stupňa závislosti prostredníctvom dotazníkových metód (Fogesterov dotazník), poskytovali sme tiež individuálne poradenstvo a rôzne edukačné materiály. Fajčiarov, ktorí chceli prestať fajčiť, sme informovali o možnostiach návštevy špecializovanej poradne na odvykanie od fajčenia na RÚVZ Veľký Krtíš. Záujemcom (aj nefajčiarom) bolo poskytnuté meranie TK a pulzu. Celkovo využilo túto aktivitu 22 klientov. Informácie s uvedenou tematikou, ako aj informácie o ponúkaných službách Poradne na odvykanie od fajčenia, sme zaslali na všetky oddelenia RÚVZ Veľký Krtíš, základné a stredné školy v okrese Veľký Krtíš a do Hontiansko-novohradskej knižnice Veľký Krtíš.

Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi (26.jún): v rámci tohto dňa bola 21 pracovníkom RÚVZ Veľký Krtíš zaslaná www prezentácia „Drogy“. Táto bola zaslaná aj do Hontiansko-novohradskej knižnice Veľký Krtíš. Propagáciu tohto medzinárodného dňa sme zvýšili aj informáciou na webovej stránke úradu a informačnej tabuli v priestoroch RÚVZ Veľký Krtíš. Zároveň sme vykonali prednáškové aktivity, ktorých sa zúčastnilo:

- 25 žiakov 1.ročníka SOŠ Veľký Krtíš,
- 96 žiakov II.stupňa ZŠ Bušince.

Európsky týždeň boja proti drogám (19. – 23. november): v priestoroch RÚVZ Veľký Krtíš a PZ bola umiestená informačná tabuľa k danej problematike. Informáciu o Európskom týždni boja proti drogám sme uverejnili aj na sociálnych sieťach. Na ZŠ Vsevoloda Čechoviča Veľký Krtíš sme formou prednášky edukovali spolu 75 žiakov 8.a 9.ročníkov. Podobnú prednášku sme zorganizovali aj pre 25 žiakov 1.ročníka SOŠ Veľký Krtíš. Školám boli poskytnuté aj rôzne zdravotno-výchovné materiály s uvedenou problematikou. Prostredníctvom asistentky zdravia z organizácie Zdravé regióny sme pre obyvateľov rómskej osady v obci Čelovce distribuovali zdravotno-výchovné materiály na tému Fetálny alkoholový syndróm, Prevencia drogových závislostí, Prevencia fajčenia, Európsky týždeň boja proti drogám, Prevencia látkových závislostí s dôrazom na alkohol atď. Zároveň sme pre potreby miestneho komunitného centra poskytli aj DVD k uvedenej tematike.

9.9 NÁRODNÁ PROTIDROGOVÁ STRATÉGIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY NA OBDOBIE ROKOV 2021- 2025 S VÝHLADOM DO ROKU 2030

Cieľom je chrániť a zvyšovať blaho spoločnosti a jednotlivcov, chrániť verejné zdravie, poskytovať vysoký stupeň bezpečnosti pre širokú verejnosť a zabezpečiť multidisciplinárny, integrovaný, vyvážený a faktami podložený prístup k drogovej problematike.

Svetový deň bez tabaku (31. máj): pri príležitosti tohto svetového dňa sme pre verejnosť pripravili Deň otvorených dverí a záujemcom sme ponúkali možnosť merania oxidu uhoľnatého vo vydychovanom vzduchu u fajčiarov, zisťovanie stupňa závislosti prostredníctvom dotazníkových metód (Fogesterov dotazník), poskytovali sme tiež individuálne poradenstvo a rôzne edukačné materiály. Fajčiarov, ktorí chceli prestať fajčiť, sme informovali o možnostiach návštevy špecializovanej poradne na odvykanie od fajčenia na RÚVZ Veľký Krtíš. Záujemcom (aj nefajčiarom) bolo poskytnuté meranie TK a pulzu. Celkovo využilo túto aktivitu 22 klientov. Informácie s uvedenou tematikou, ako aj informácie o ponúkaných službách Poradne na odvykanie od fajčenia, sme zaslali na všetky oddelenia RÚVZ Veľký Krtíš, základné a stredné školy v okrese Veľký Krtíš a do Hontiansko-novohradskej knižnice Veľký Krtíš.

Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi (26.jún): v rámci tohto dňa bola 21 pracovníkom RÚVZ Veľký Krtíš zaslaná www prezentácia „Drogy“. Táto bola zaslaná aj do Hontiansko-novohradskej knižnice Veľký Krtíš. Propagáciu tohto medzinárodného dňa sme zvýšili aj informáciou na webovej stránke úradu a informačnej tabuli v priestoroch RÚVZ Veľký Krtíš. Zároveň sme vykonali prednáškové aktivity, ktorých sa zúčastnilo:

- 25 žiakov 1.ročníka SOŠ Veľký Krtíš,
- 96 žiakov II.stupňa ZŠ Bušince.

Európsky týždeň boja proti drogám (19. – 23. november): v priestoroch RÚVZ Veľký Krtíš a PZ bola umiestená informačná tabuľa k danej problematike. Informáciu o Európskom týždni boja proti drogám

sme uverejnili aj na sociálnych sieťach. Na ZŠ Vsevoloda Čechoviča Veľký Krtíš sme formou prednášky edukovali spolu 75 žiakov 8.a 9.ročníkov. Podobnú prednášku sme zorganizovali aj pre 25 žiakov 1.ročníka SOŠ Veľký Krtíš. Školám boli poskytnuté aj rôzne zdravotno-výchovné materiály s uvedenou problematikou. Prostredníctvom asistentky zdravia z organizácie Zdravé regióny sme pre obyvateľov rómskej osady v obci Čelovce distribuovali zdravotno-výchovné materiály na tému Fetálny alkoholový syndróm, Prevencia drogových závislostí, Prevencia fajčenia, Európsky týždeň boja proti drogám, Prevencia látkových závislostí s dôrazom na alkohol atď. Zároveň sme pre potreby miestneho komunitného centra poskytli aj DVD k uvedenej tematike.